

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำภาพอนาคตพื้นที่สูงของประเทศไทยในระยะ 20 ปี (Strategic Foresight for the Highlands in Thailand)

โครงการการจัดทำสมุดปกขาว: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบูรณาการการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทย

ภายใต้บันทึกความร่วมมือระหว่างสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และ มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา

โครงการการจัดทำสมุดปกขาว: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบูรณาการการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทย

วัตถุประสงค์โครงการ

1. ศึกษานโยบาย แผน กลยุทธ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทย

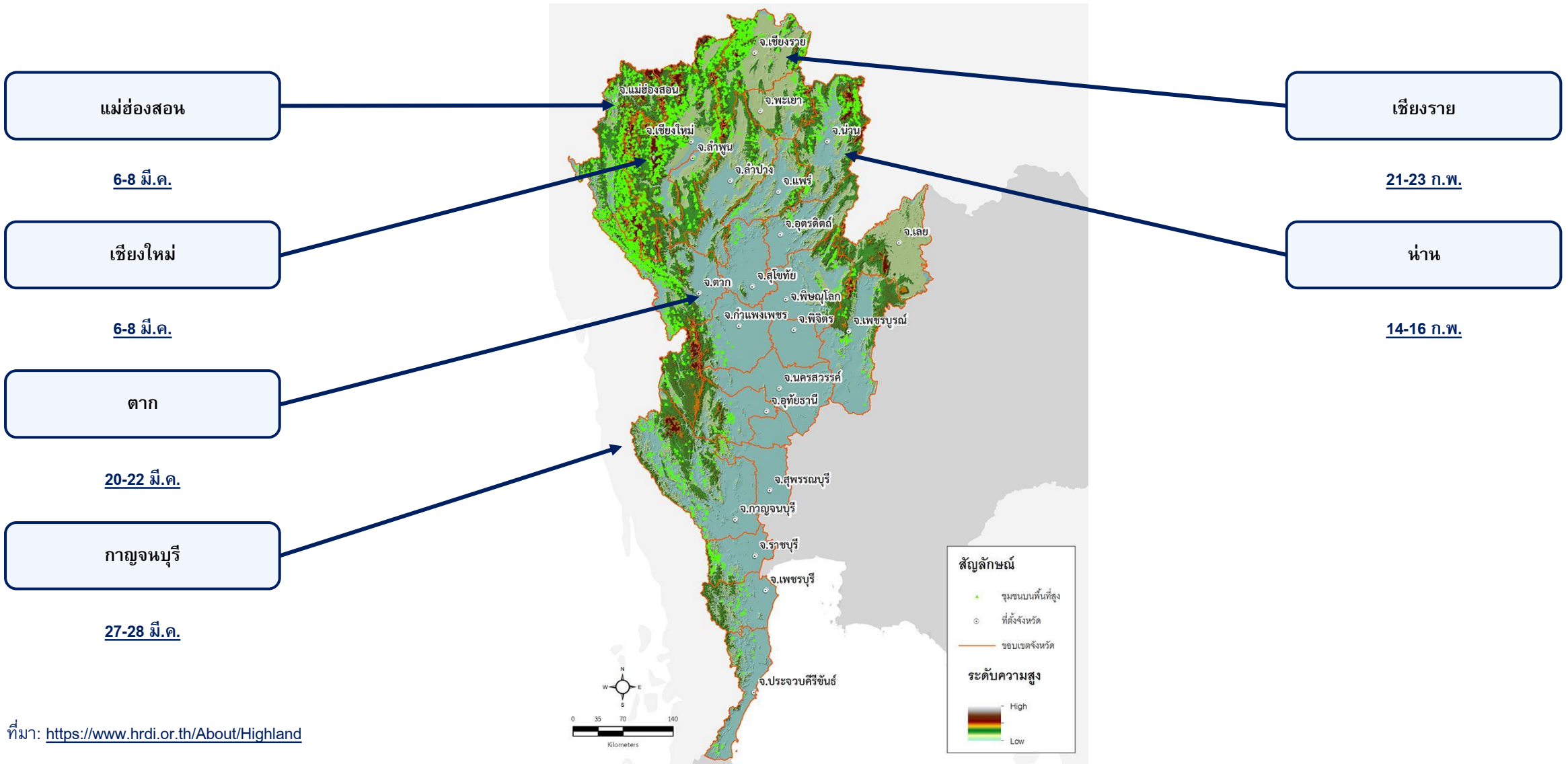
2. จัดทำผังแนวคิดการพัฒนาด้านการวิจัยและนวัตกรรมเชิงพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทย

3. จัดทำสมุดปกขาว: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบูรณาการการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทย

ระยะเวลาโครงการ: 22 มกราคม 2567 – 22 กันยายน 2567

การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจลักษณะพื้นที่ใน 6 กลุ่มจังหวัดพื้นที่สูง (ก.พ. - มี.ค. 2567)

ที่มา: <https://www.hrdi.or.th/About/Highland>

การลงพื้นที่ใน 6 กลุ่มจังหวัดพื้นที่สูง (สัมภาษณ์ 23 แห่ง)

โครงการพัฒนาพื้นที่สูง แบบโครงการหลวง

โครงการพัฒนาฯ ถ้ำเวียงแก

โครงการพัฒนาฯ แม่จirim

โครงการพัฒนาฯ แม่สลอง

โครงการพัฒนาฯ สบเมย

โครงการพัฒนาฯ แม่สอง

โครงการพัฒนาฯ ห้วยเขย่ง

หน่วยงานภาครัฐ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

อุทยานแห่งชาติดอยภูคา

อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

อบต. แม่สามแลบ

แม่แจ่มโมเดลพลัส

ภาควิสาหกิจชุมชน / ภาคเอกชน

วิสาหกิจชุมชนกาแฟบ้านห้วยโทน

กาแฟเดอมัง มณีพฤกษ์

ไร่ชาวาริ

ร้านกาแฟ Abonzo Paradise

ร้านกาแฟที่ลอมู แม่กลองน้อย

ภาควิชาการ

ศูนย์วนเกษตร-พฤษภสัช
(มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย
วิทยาเขตน่าน)

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ศูนย์วิจัย บูรณาการ สาธิตและ
ฝึกอบรมนวัตกรรมกรรมการเกษตร
(มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

วิทยาลัยชุมชนตาก

องค์กร NGO

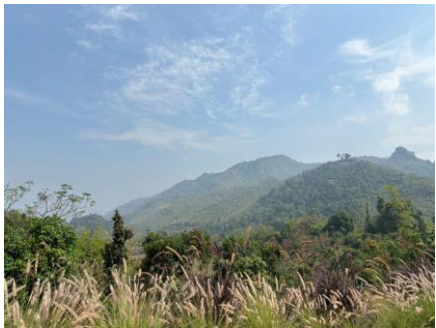
มูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขา

ชุมชน / หมู่บ้าน

บ้านจะบู่สี เชียงราย

บ้านเลโคะ แม่ฮ่องสอน

การลงพื้นที่ใน 6 กลุ่มจังหวัดพื้นที่สูง (ก.พ. - มี.ค. 2567)

ศึกษาประสบการณ์การพัฒนาพื้นที่สูงในต่างประเทศ

ประเทศ	สัดส่วนพื้นที่สูง (%)	สัดส่วนประชากรในพื้นที่สูง (%)	เป้าหมายหลักนโยบายการพัฒนาพื้นที่สูง	ตัวอย่างโครงการการริเริ่มและกรณีศึกษาที่น่าสนใจ
จีน	70%	19%	<ul style="list-style-type: none"> ขจัดความยากจนและพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปกป้องระบบนิเวศ บูรณาการเชื่อมต่อเมืองกับชนบท 	<ul style="list-style-type: none"> The Shanxi-Huanghe Poverty Alleviation Project Nujiang Lisu Autonomous Prefecture
ญี่ปุ่น	75%	7%	<ul style="list-style-type: none"> แก้ไขปัญหาการลดลงของประชากร ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน พัฒนาคุณภาพชีวิต อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> Hida Takayama Region (Hida-no-Sato) Echigo-Tsumari Triennale (Art Triennale)
อิตาลี	35%	12%	<ul style="list-style-type: none"> แก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ปกป้องสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> Sustainable Tourism in the Dolomites Revitalization of Valtellina
สวิสเซอร์แลนด์	58%	30%	<ul style="list-style-type: none"> อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน คุ้มครองสิทธิของชนพื้นเมือง พัฒนาเศรษฐกิจ เน้นท่องเที่ยวและนันทนาการ บริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 	<ul style="list-style-type: none"> Sustainable Tourism in Graubünden Mountain Agriculture in Valais The Alpine Convention

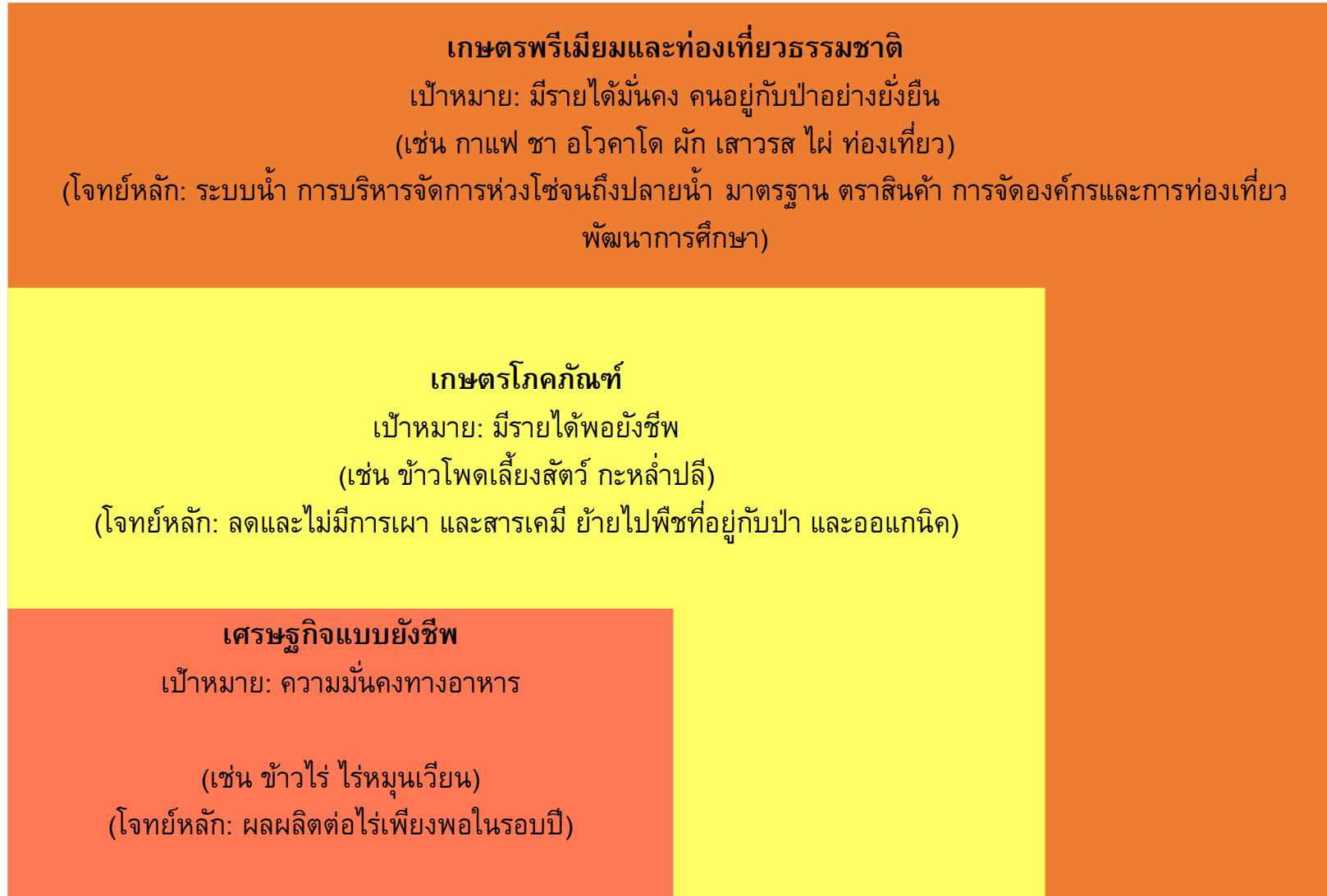
ศึกษาประสบการณ์การพัฒนาพื้นที่สูงในต่างประเทศ

ประเทศ	สัดส่วนพื้นที่สูง (%)	สัดส่วนประชากรในพื้นที่สูง (%)	เป้าหมายหลักนโยบายการพัฒนาพื้นที่สูง	ตัวอย่างโครงการการริเริ่มและกรณีศึกษาที่น่าสนใจ
แคนาดา	16-24%	3-4%	<ul style="list-style-type: none"> อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน คุ้มครองสิทธิชุมชนพื้นเมือง พัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 	<ul style="list-style-type: none"> Canmore, Alberta (Balancing Growth with Conservation) Mountain Pine Beetle Recovery Projects Whistler Blackcomb Resort (Model of Sustainable Tourism)
โรมาเนีย	37.9%	15.4%	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและหลากหลาย คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่ยั่งยืน ปรับปรุงคุณภาพชีวิตในชุมชนภูเขา ใช้ประโยชน์จากการสนับสนุนและความร่วมมือของสหภาพยุโรป 	<ul style="list-style-type: none"> Ecotourism in the Carpathian Mountains Agritourism and Niche Products in Maramureş
ฟิลิปปินส์	65%	n.a.	<ul style="list-style-type: none"> จัดการกับความยากจนและความเปราะบาง คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและจัดการทรัพยากร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> Cordillera Region (Sustainable Agriculture and Tourism) Ecotourism Projects in Protected Areas Indigenous Peoples' Initiatives
เวียดนาม	75%	14%	<ul style="list-style-type: none"> ลดความยากจนและพัฒนาเศรษฐกิจสังคม: ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่ยั่งยืน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> Sapa Ecotourism Dao Thin Commune for Organic Farming Agricultural Development Programs

กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวโหมและความท้าทายต่อพื้นที่สูง

- สังคมสูงวัย
- เทคโนโลยีและดิจิทัล เอไอ
- โลกร้อน
- เกษตรแม่นยำ
- ท่องเที่ยวนิเวศ
- PM 2.5
- กฎระเบียบยั่งยืน เช่น EUDR
- ภูมิรัฐศาสตร์และชายแดน

นโยบายการพัฒนาพื้นที่สูง ในภาพรวม

- นโยบายที่ดิน น้ำ โครงสร้างพื้นฐาน
- นโยบายเศรษฐกิจ (เกษตร ท่องเที่ยว อื่นๆ)
- นโยบาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- นโยบายอื่นๆ

นโยบายและกลไกอววน.

- องค์ความรู้ งานวิจัยและสถาบันวิจัย
- นวัตกรรม
- การอุดมศึกษา

ความท้าทายสำคัญของการพัฒนาพื้นที่สูง

1

ขจัดความยากจน
(ที่ทำกิน การเข้าถึงบริการพื้นฐาน
การศึกษาพื้นฐาน)

2

การจัดการระบบน้ำ
โครงสร้างพื้นฐาน
(ถนน ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์)

3

พืชทางเลือกที่มีมูลค่า อยู่กับป่าได้ดี
ไม่เผา ไม่ใช้สารเคมี

4

การเชื่อมโยงกับตลาด
การจัดการและจัดส่งสินค้า (Logistics)
ท่องเที่ยวยั่งยืน

5

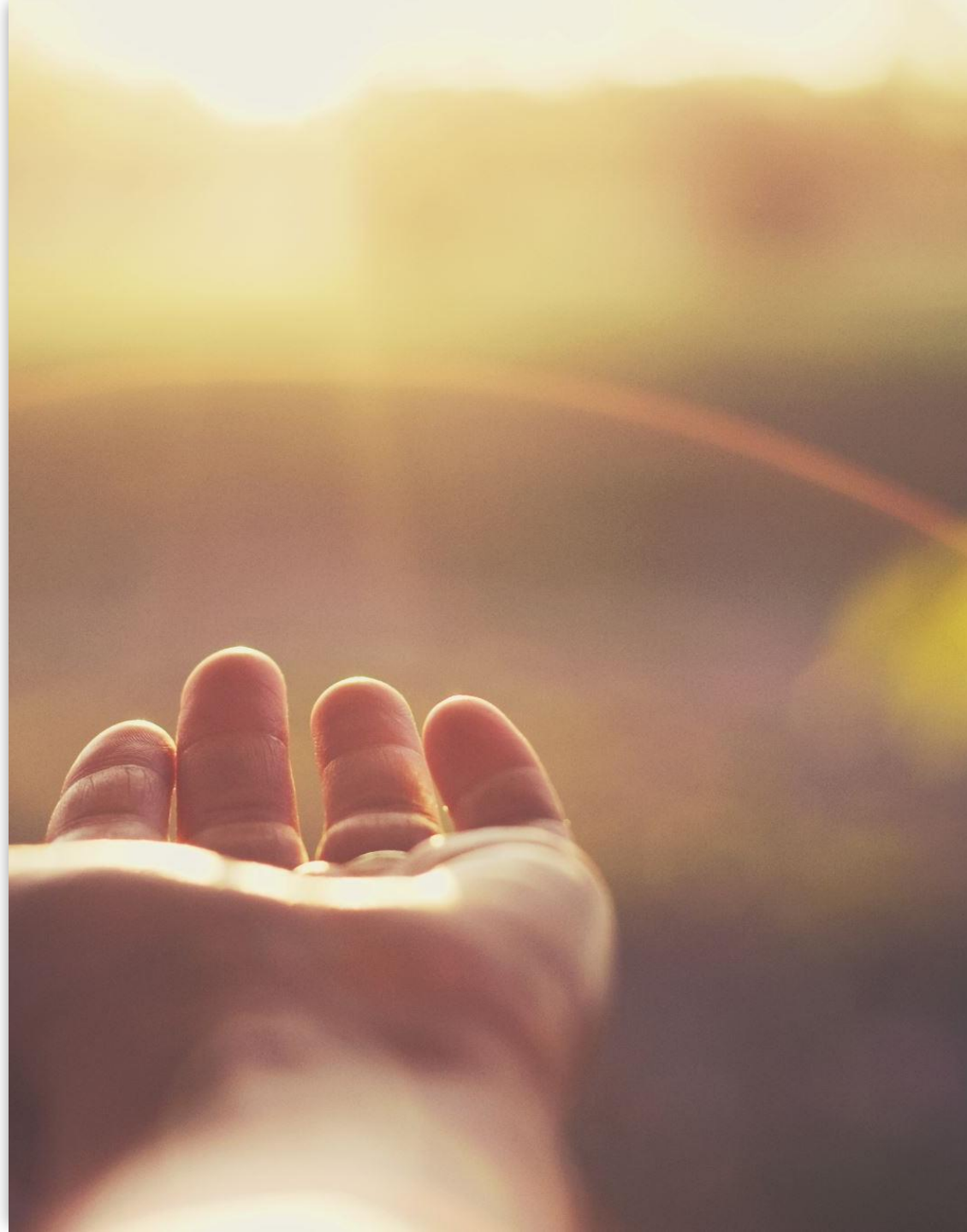
นวัตกรรม เช่น หนุ่ยยา
กาแฟและชาพรีเมียม
การศึกษาระดับสูง

อววน. จะสามารถช่วยตอบโจทย์การพัฒนาพื้นที่สูงและ
ความท้าทายใหม่ เช่น Climate change ได้อย่างไร ?

โจทย์ที่ต้องการการทำ Foresight

- ภาพอนาคตของพื้นที่สูงจะเป็นอย่างไรได้บ้างในอนาคต (Possible Scenario)
- แนวโน้มและความเสี่ยงอะไรที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่สูงของประเทศไทย (Trends and Risks)
- ภาพอนาคตที่พึงปรารถนาของพื้นที่สูงมีหน้าตาเป็นอย่างไร (Desired Future)
- วิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่สูงในอนาคต (Visioning)
(รวมถึงเป้าหมายของอววน.)

Warm up

1. Painpoints

คำถาม 1 : ในมุมมองของท่าน พื้นที่สูงของประเทศไทยในปัจจุบันที่ท่านได้รู้จัก มีปัญหา (Painpoints) อะไรที่สำคัญที่สุด

(ตอบได้ 3 ข้อ)

Menti 1 Painpoints

Warm up

2. Solutions

คำถาม 2 : ในมุมมองของท่าน เพื่อแก้ไข
ปัญหาพื้นที่สูงของประเทศไทย อะไรคือสิ่ง
ที่ควรทำเพื่อแก้ไขปัญหบ้าง

(ตอบได้ 3 ข้อ)

Menti 2 Solutions

Foresight

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำภาพอนาคตพื้นที่สูงของประเทศไทยในระยะ 20 ปี
(Strategic Foresight for the Highlands in Thailand)

สามลักษณะเฉพาะของมนุษย์ (C. S. Holling, 2001)

- การคาดการณ์อนาคต
และความตั้งใจ
- เทคโนโลยี
- การสื่อสารและ
การสร้างความร่วมมือ

กระบวนการมองภาพอนาคต (Foresight)

ความเข้าใจที่ผิด

ไม่ได้ต้องการ “ภาพอนาคตที่
แม่นยำที่สุด”

ไม่ใช่การพยากรณ์อนาคต
แบบเลื่อนลอย

ไม่ใช่เพียงความรู้ของคนใด
คนหนึ่ง

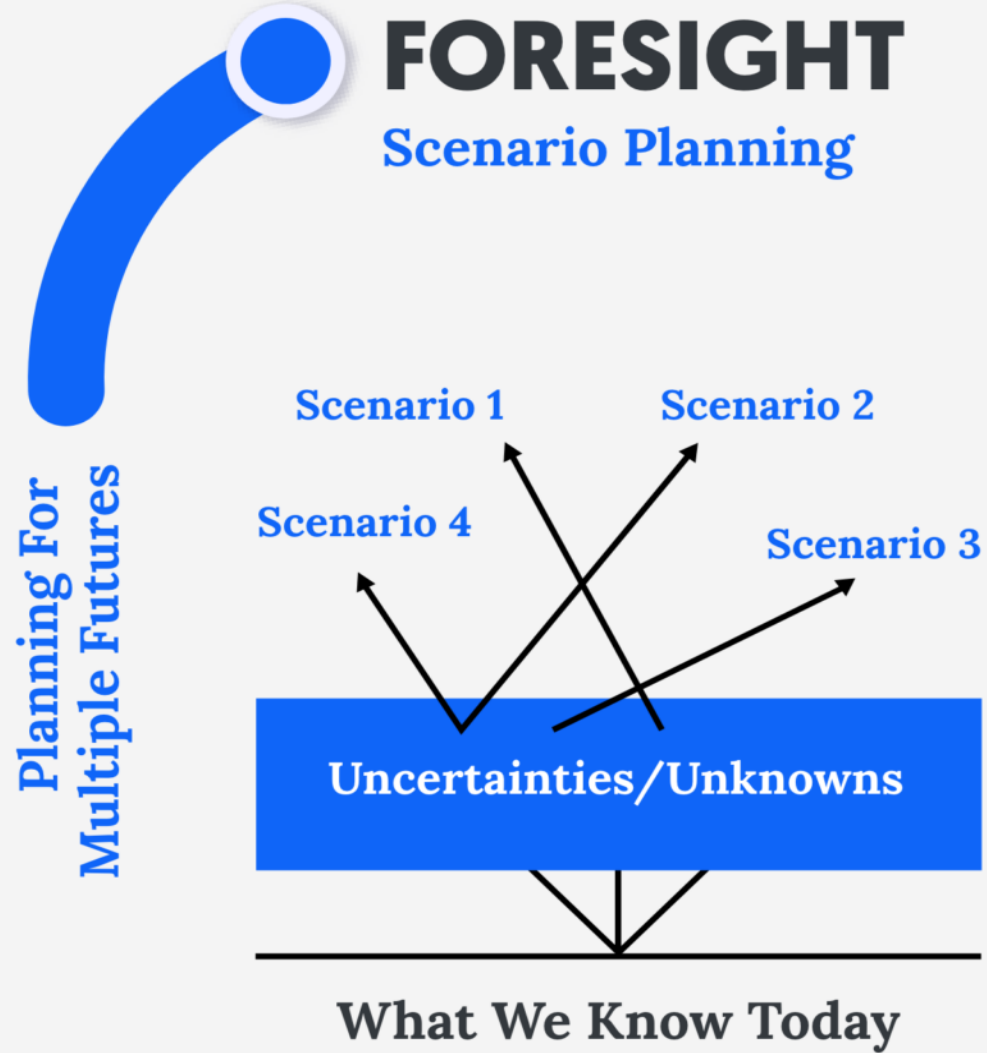
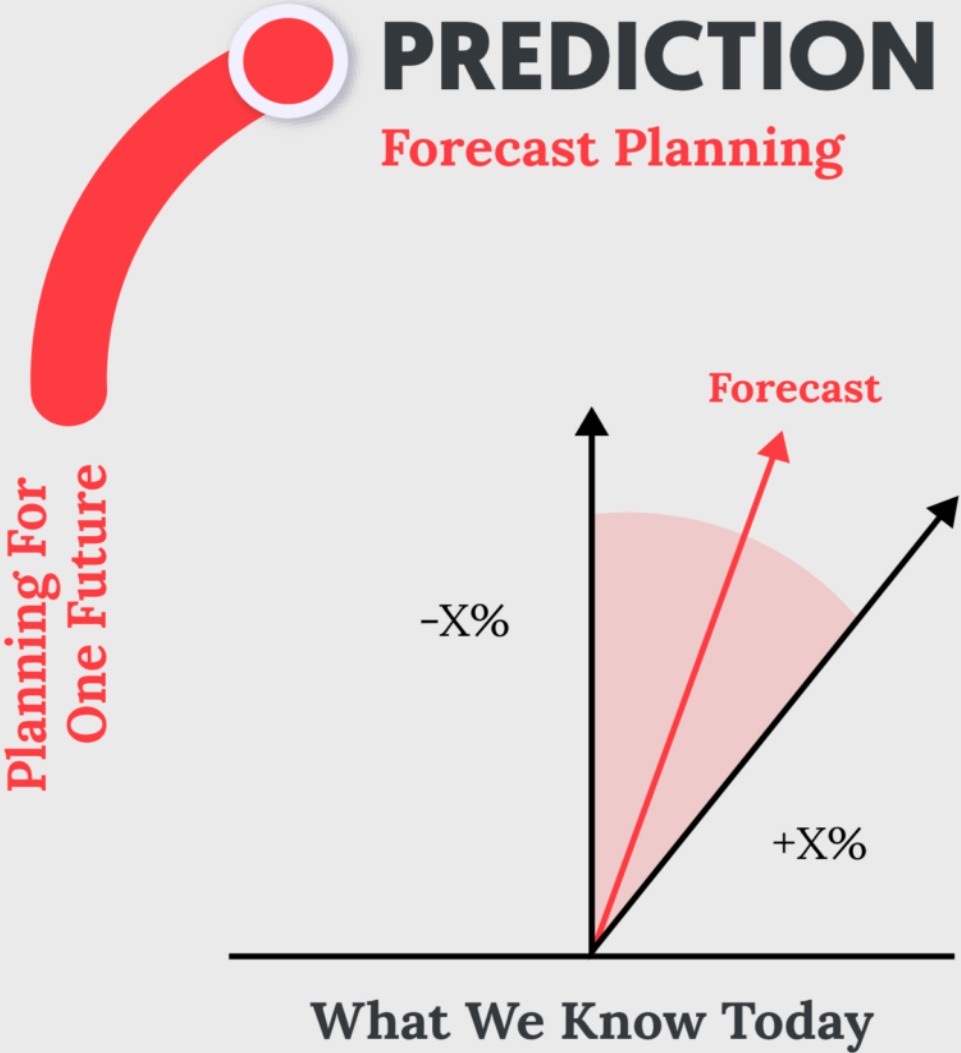
ความเข้าใจที่ถูกต้อง

แต่ต้องการ “ภาพอนาคต
หลายแบบที่เป็นไปได้”

แต่เป็นการคาดการณ์จาก
ปัจจัยขับเคลื่อนที่มีอยู่จริง

แต่ใช้จินตนาการร่วมของคน
ที่หลากหลาย

Foresight ต่างจาก Prediction

สถาบันอนาคตไทยศึกษา
THAILAND FUTURE
FOUNDATION

LOOKING AHEAD: THE IMPACT OF COVID-19 ON THAILAND FUTURE

กรณีศึกษา: สัญญาณการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคตประเทศไทย

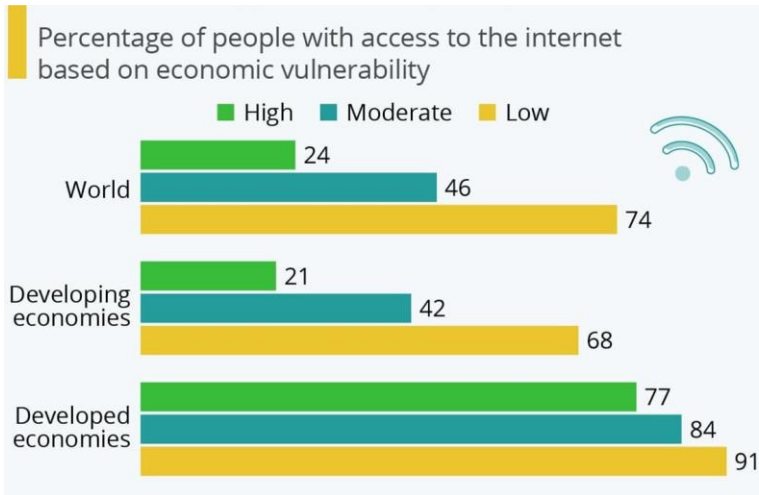
สังคม: นิยามความเหลื่อมล้ำในอนาคต

NEW: จาก Digital Divide สู่ AI Divide

NEXT: ชนชั้นไร้ประโยชน์ (Useless Class)

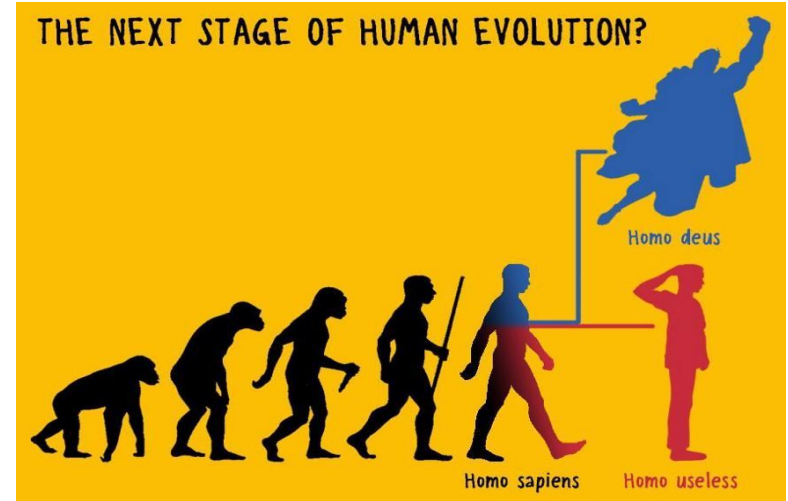
โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำระยะยาว กลุ่มเปราะบางหลายพันล้านคนยังไม่มีสิทธิในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

เมื่อปัญญาประดิษฐ์พัฒนามากขึ้น กลุ่มเปราะบางที่มีทักษะฝีมือต่ำจะถูกผลักรอกจากตลาดแรงงานและนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำรูปแบบใหม่

- 21% ของครัวเรือนไทยมีคอมพิวเตอร์ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลก (49%)
- 3% ของครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 200,000 บาท มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

- แรงงานไทย 3 ล้านคนในภาคบริการ และ 2 ล้านคนในภาคเกษตร จะได้รับผลกระทบ
- ประเทศไทยอาจเผชิญกับการเลิกจ้างจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อแรงงาน 12 ล้านคน

Universal Basic Income (UBI)

[yü-nə-'vər-səl 'bā-sik 'in-,kəm]

A government program in which every adult citizen receives a set amount of money regularly.

Investopedia

เทคโนโลยี: Gen AI, Brain Net and Quantum Computing

NEW: Zero UI & สั่งคอมไร้สัมผัส

- Zero UI (Zero User-Interface) จะช่วยให้มนุษย์สามารถสื่อสารผ่านเสียง ท่าทาง การโต้ตอบของมือ การสแกนม่านตา และไบโอเมตริกซ์
- ผู้คนอยู่ในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่และแอปพลิเคชันในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลาย

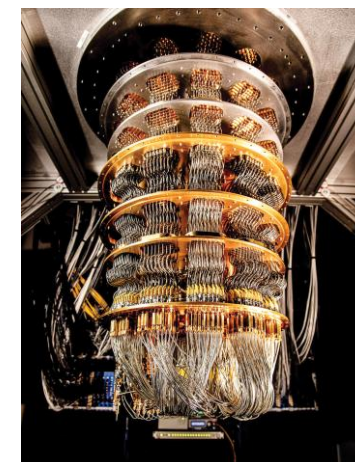
- ในเดือนมีนาคม 2563 มูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันของธุรกรรมผ่านพร้อมเพย์เพิ่มขึ้นเกือบ 1 เท่าเมื่อเทียบปีต่อปีในประเทศไทย

NEXT: Gen AI, สมองเน็ต (Brain Net) & Quantum Computing

- Generative AI มีขีดความสามารถสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งการสร้างข้อเขียน ภาพ และวิดีโอ
- เทคโนโลยีเบรนนีตคือการพัฒนาอุปกรณ์เชื่อมสมองแบบไร้สาย เพื่อให้มนุษย์และสัตว์เชื่อมต่อกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์และควบคุมคอมพิวเตอร์โดยตรง

- เบรนนีตเปิดโอกาสให้แก่ผู้ป่วยอัมพาตผ่านการใช้คำสั่งโดยสมอง ช่วยให้สามารถสื่อสารหรือค้นข้อมูลโดยใช้ระบบออนไลน์ได้
- ควอนตัมคอมพิวเตอร์ ทำให้การประมวลผลเกิดขึ้นได้รวดเร็ว ช่วยการค้นพบยา เข้ารหัส แจ็งเดือนภัยพิบัติ พยากรณ์แผ่นดินไหว เป็นต้น

Tipping point of Generative AI

Generative AI	
Curated by @aaronssiim	
Text-to-Image (T2I)	DALL·E 2, Stable Diffusion, craiyon , Lexica, Midjourney, Imagen, WOMBO , NightCafe, GauGAN2, DeepAI, Jasper, artbreeder, Wonder, pixray-text2image, neural.love, Omneky, alpaca, mage.space , KREA, Nyx + gallery, ROSEBUD.AI, PhotoRoom
Text-to-Video (T2V)	runway, Fliki , synthesia , Meta AI, Google AI, Phenaki, CONTENDA
Text-to-Audio (T2A)	Play.ht, MURF.AI , RESEMBLE.AI , WELLSAID , descript , Afforismic
Text-to-Text (T2T)	Simplified , Jasper, frase , EleutherAI , Requity , letterdrop , grammarly , copy.ai , MarketMuse , AI21labs , HubSpot , NovelAI , InferKit , GooseAI , Research , Writesonic , cohere , CHIBI , Ideas AI , copysmith , Flowrite , NICHNESS , sudo write , Rytr , Ideasbyai , text.cortex , OpenAI GPT-3 , Blog Idea Generator , HyperWrite , Subtxt , WRITER , wordhuna , LAIKA , COMPOSE AI , Moonbeam , Bertha.ai , anyword , Hypotenuse AI , Peppertype.ai
Text-to-Motion (T2M)	TREE .md, MDM: Human Motion Diffusion Model
Text-to-Code (T2C)	replit Ghostwriter , GitHub Copilot , MUTABLEAI , tabnine , Amazon CodeWhisperer
Text-to-NFT (T2N)	LensAI
Text-to-3D (T2D)	DreamFusion , CLIP-Mesh , GET3D
Audio-to-Text (A2T)	descript , AssemblyAI , Whisper
Audio-to-Audio (A2A)	AudioLM , VOICEMOD
Brain-to-Text (B2T)	speech from brain, non-invasive brain recordings
Image-to-Text (I2T)	neural.love, GPT-3 x Image Captions

เศรษฐกิจ: เศรษฐกิจโลกเสมือนจริงและปัญญาประดิษฐ์

NEW: กระจายอำนาจผ่านเศรษฐกิจเสมือน

- ความสามารถของบล็อกเชนช่วยให้ข้อมูลมีความถูกต้องปลอดภัย และโปร่งใส สามารถนำไปสู่ความเป็นไปได้อื่นๆ อีกมากมาย

- ในประเทศไทย อุตสาหกรรมเทคโนโลยี การสื่อสารและโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมการเงินได้นำบล็อกเชน ปัญญาประดิษฐ์ และ IoT มาใช้
- ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเงินสกุลดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลางเพื่อรองรับภูมิทัศน์ทางการเงินในอนาคต

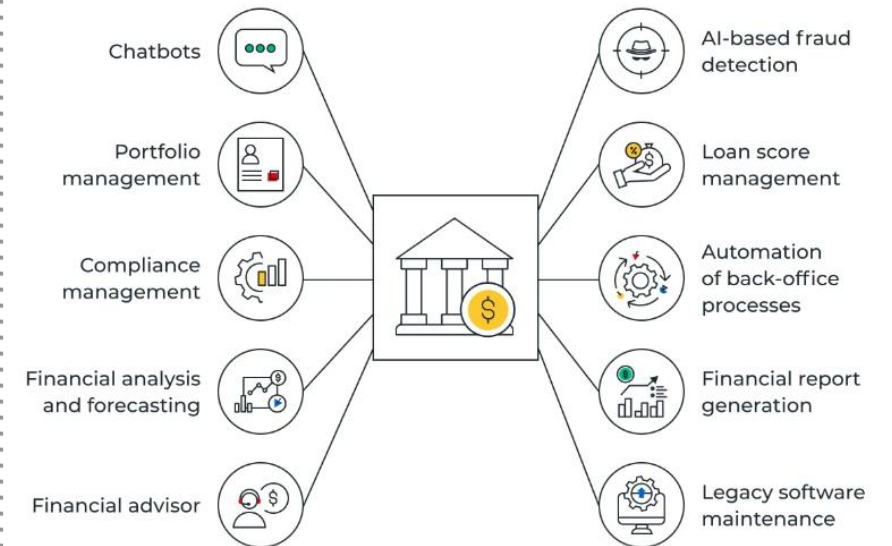
NEXT: เศรษฐกิจโลกเสมือนจริงและปัญญาประดิษฐ์

- ในขณะที่เทคโนโลยี Metaverse ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเทคโนโลยีดังกล่าวจะเปิดโอกาสในอนาคตที่คาดไม่ถึง

- Generative AI พัฒนาไปมาก ช่วยเพิ่ม Productivity ในการทำงานมาก แต่ก็มีความเสี่ยงที่จะทดแทนแรงงานจำนวนมากหากปรับตัวไม่ทัน

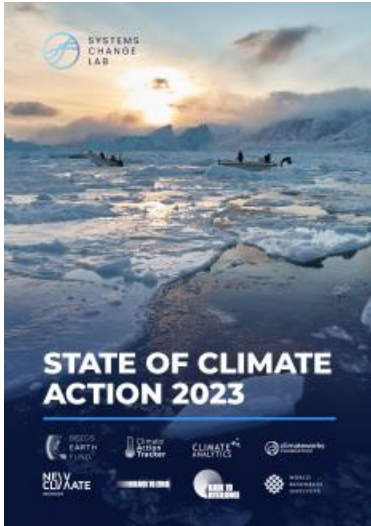
Popular Use Cases of Generative AI in Banking

สิ่งแวดล้อม: การปรับตัวต่อภาวะโลกรวน

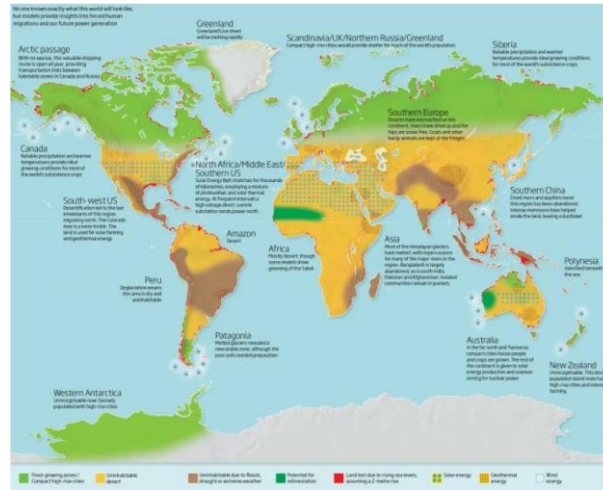
NEW: ความล้มเหลวของการลดโลกร้อน

ตัวชี้วัด 41 ใน 42 ตัวที่ตรวจวัดความก้าวหน้าในการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่เป็นไปตามเป้า

NEXT: การปรับตัวต่อภาวะโลกรวน

ภาวะโลกรวน ทั้งความถี่ของฝนที่ตกหนักขึ้นจะส่งผลให้เกิดน้ำท่วมในเขตเมือง พื้นที่อาศัยที่ไม่สามารถอยู่ได้มากขึ้น อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลายเมืองทั่วโลกจะจมน้ำ และเกิดสภาพอากาศสุดขั้วไปทั่วโลก

	1.5°C	2°C	IMPACT of 2°C compared to 1.5°C
 LOSS OF PLANT SPECIES	8% of plants will lose 1/2 their habitable area	16% of plants will lose 1/2 their habitable area	2x worse
 LOSS OF INSECT SPECIES	6% of insects will lose 1/2 their habitable area	18% of insects will lose 1/2 their habitable area	3x worse
 FURTHER DECLINE IN CORAL REEFS	70% to 90%	99%	up to 29% worse
 EXTREME HEAT	14% of the global population exposed to severe heat every 1 in 5 years	37% of the global population exposed to severe heat every 1 in 5 years	2.6x worse
 SEA-ICE-FREE SUMMERS IN THE ARCTIC	At least once every 100 years	At least once every 10 years	10x worse

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ

ความเสี่ยงด้านความมั่นคงอาหาร

- ความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นของภัยแล้ง น้ำท่วม คลื่นความร้อน และระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นจะสร้างแรงกดดันต่อการผลิตและการเข้าถึงอาหาร
- ภายในปี 2593 ความเสี่ยงจากความหิวโหยและภาวะทุพโภชนาการในเด็กทั่วโลกอาจเพิ่มขึ้น 20% หากไม่มีการปรับตัว

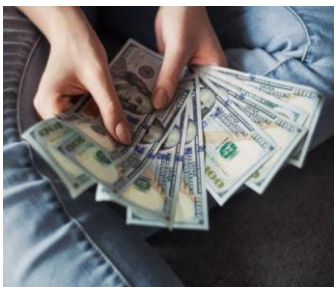
ความเสี่ยงโครงสร้างพื้นฐานเมือง

- ผลกระทบต่อเมือง การตั้งถิ่นฐาน และโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในระยะกลางและระยะยาว (2584-2643)
- อากาศร้อนสุดขั้วได้ทวีความรุนแรงขึ้นในเมืองต่าง ๆ นำไปสู่มลพิษทางอากาศที่รุนแรงมากขึ้นและประสิทธิผลของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ลดลง
- ผลกระทบจะกระจุกตัวในกลุ่มคนชาวเมืองที่อ่อนไหวต่อปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากที่สุด

ความเสี่ยงแบบซับซ้อนและทับซ้อน

- การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศจะนำไปสู่ผลกระทบอื่น ๆ เพิ่มเติม
- ภัยพิบัติทางธรรมชาติจะเกิดขึ้นพร้อมกัน
- การปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะนำไปสู่ราคาอาหารที่สูงขึ้นและการเสียชีวิตจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น รวมถึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของเมืองต่าง ๆ

ความเสี่ยงด้านระบบการเงิน

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสามารถส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินผ่านผลกระทบต่อสถาบันการเงิน
- ความเสี่ยงและปัญหาสามารถเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น ความเสียหายต่อหลักทรัพย์ประกัน การดำเนินธุรกรรม และการทำงานของระบบการชำระเงิน รวมถึงความไม่มั่นคงของตลาดการเงิน

สัญญาณการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับโลก

ความเสียหายของผลผลิตเกษตรในยุโรป

บริบท

- ยุโรปกำลังเผชิญภัยแล้งรุนแรงที่สุดในรอบ 500 ปี
- 47% ของพื้นที่ถูกจัดอยู่ภายใต้ “สถานะเตือนภัยแล้ง” เนื่องจากขาดความชื้นในดินอย่างรุนแรง คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของทวีป
- ภูมิภาคยุโรปตะวันตก-เมดิเตอร์เรเนียน มีแนวโน้มเผชิญอากาศที่อุ่นและแห้งกว่าปกติ ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน 2565

ผลกระทบ

- ความเสี่ยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน: การขนส่งและการผลิตไฟฟ้าหยุดชะงัก ในขณะที่การผลิตไฟฟ้าด้วยพลังน้ำได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน
- ความเสี่ยงด้านความมั่นคงอาหาร: ปัญหาความแห้งแล้งที่รุนแรง คลื่นความร้อน และฤดูไฟป่าที่สูงขึ้นอย่างผิดปกติ ได้ทำลายผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้
  - การตั้งเป้าผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2565 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยช่วง 5 ปีที่ผ่านมา 16%
  - เป้าหมายผลผลิตถั่วเหลืองและทานตะวัน ลดลง 15% และ 12% ตามลำดับ

สัญญาณการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับโลก

การปิดตัวของโรงงานในจีน

บริบท

- คลื่นความร้อนและภัยแล้งรุนแรงทั่วภาคใต้ของจีน รอบลุ่มแม่น้ำแยงซี ส่งผลให้โรงงานต้องปิดตัวเพิ่มขึ้น เพียงไม่กี่เดือนหลังจากล็อกดาวน์จากโควิด-19
- ระดับน้ำในเขื่อนลดน้อยลง นำไปสู่การจำกัดการผลิตไฟฟ้าในโรงไฟฟ้าพลังน้ำ
- มณฑลเสฉวนพึ่งพาไฟฟ้าพลังงานน้ำเป็นสัดส่วนประมาณ 80% ของความต้องการพลังงานทั้งหมด

ผลกระทบ

- การปิดโรงงานจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบที่ร้ายแรงกว่าการปิดโรงงานเนื่องจากการระบาดโควิด-19 เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถกำหนดการปิดโรงงานเฉพาะพื้นที่ที่มีการติดเชื้อในกรณีแรก
- ความเสี่ยงโครงสร้างพื้นฐาน:
  - มณฑลเสฉวนได้สั่งให้โรงงานปิดการทำงานเพื่อประหยัดพลังงาน
  - ผลกระทบต่อเมือง: พื้นที่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเสฉวนจำเป็นต้องมีการปันส่วนพลังงานไปยังบ้านออฟฟิศ และห้างสรรพสินค้า
- ความเสี่ยงแบบซับซ้อนและทบต้น: การผลิตวัตถุดิบที่สำคัญสำหรับแผงโซลาร์เซลล์และลิเทียมถูกระงับ

ผลกระทบต่อประเทศไทย

ความเสี่ยงด้านความมั่นคงอาหาร

- ภายในปี 2593 อาจมีการเสียชีวิต 44.68 ต่อประชากร 1 ล้านคนเนื่องจากการขาดแคลนอาหาร
- ภายในปี 2623 คาดว่าผลผลิตข้าวที่เลี้ยงด้วยฝนจะลดลงถึง 10% ในขณะที่ศักยภาพในการใช้น้ำเพื่อผลิตพืชจะลดลง 29%

ความเสี่ยงโครงสร้างพื้นฐานเมือง

- น้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น แผ่นดินที่จมลง และคลื่นพายุซัดฝั่ง จะนำความสูญเสียมาสู่กรุงเทพฯ
- ปรากฏการณ์เกาะความร้อน (Urban Heat Island) สามารถดึงอุณหภูมิในเขตเมืองให้สูงกว่าสภาพแวดล้อมในชนบทได้ถึง 0.1 c - 3c
- โครงสร้างพื้นฐานสำคัญของภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

ความเสี่ยงแบบซับซ้อนและทับซ้อน

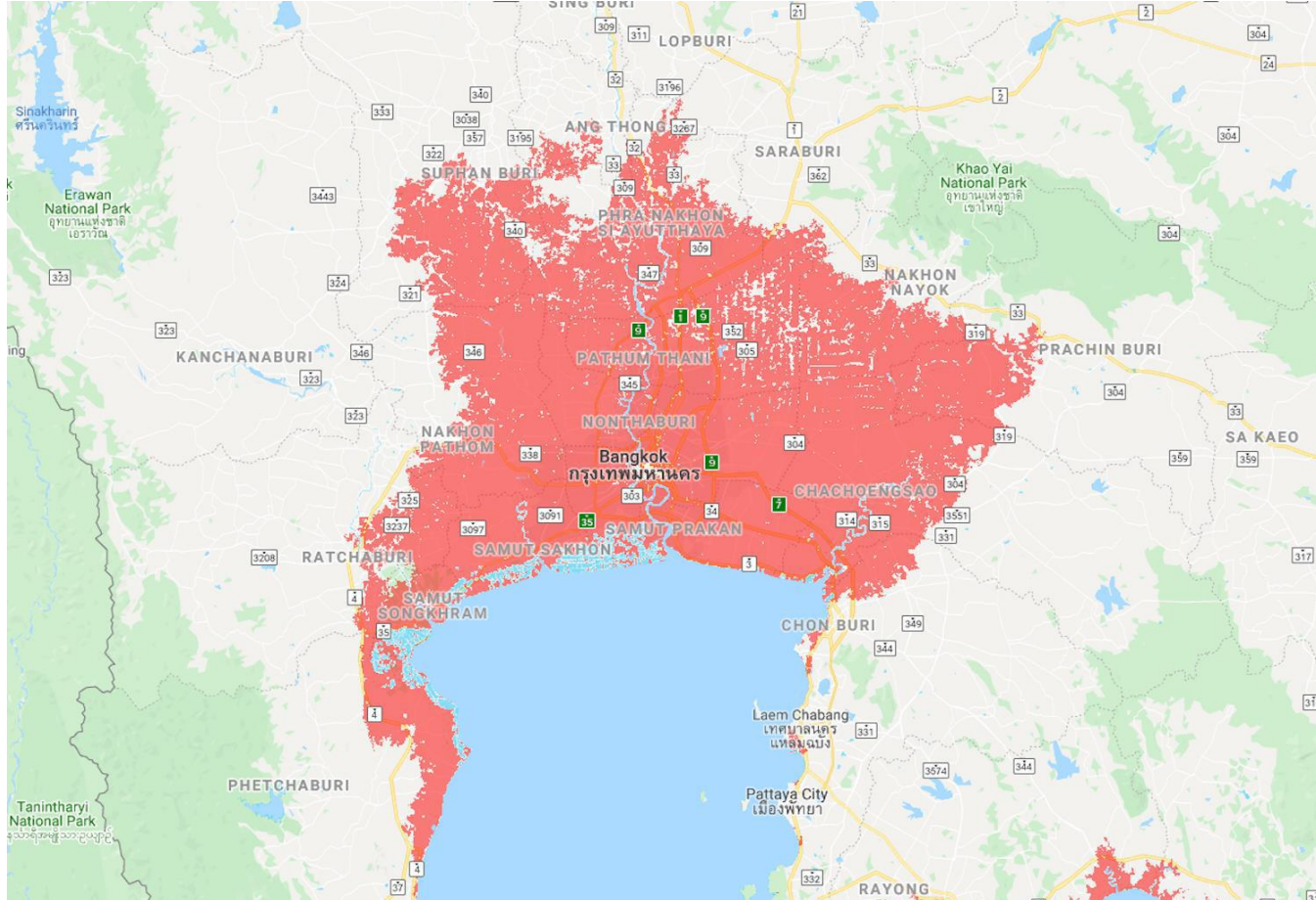
- ครว์เรือนรายได้สูงมีโอกาสที่จะรับมือกับผลกระทบจากภาวะโลกร้อนได้ดีกว่าครว์เรือนที่มีรายได้ต่ำ
- ในกรณีที่ไม่มีการปรับตัว การเสียชีวิตจากความร้อนต่อปีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึง 295% ภายในปี 2573 และ 691% ภายในปี 2603
- อุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นอาจส่งผลให้มีการแพร่กระจายของมาเลเรียมากขึ้นภายในปี 2593

ความเสี่ยงด้านระบบการเงิน

- ผลกระทบจากภาวะโลกร้อนสามารถลดทรัพยากรทางการเงิน เพิ่มข้อจำกัดสำหรับการปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา
- ประเทศที่มีรายได้ต่ำถึงรายได้ปานกลางมีความเสี่ยงทางกายภาพของระบบการเงินโดยเฉพาะ

Bangkok Sinking

A map using a new coastal digital elevation model shows (in red) areas in Greater Bangkok that will be below projected average annual flood heights in 2050. (Climate Central)

การเมือง: ภูมิรัฐศาสตร์โลกและการเปลี่ยนขั้วอำนาจโลก

NEW: การแบ่งแยกทางการเมือง

แนวทางการเมืองแบบประชานิยมและการแบ่งขั้วอำนาจ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มหาอำนาจ ส่งผลกระทบต่อแนวทางการร่วมมือในการจัดการกับความท้าทายของประเทศที่เกิดขึ้น

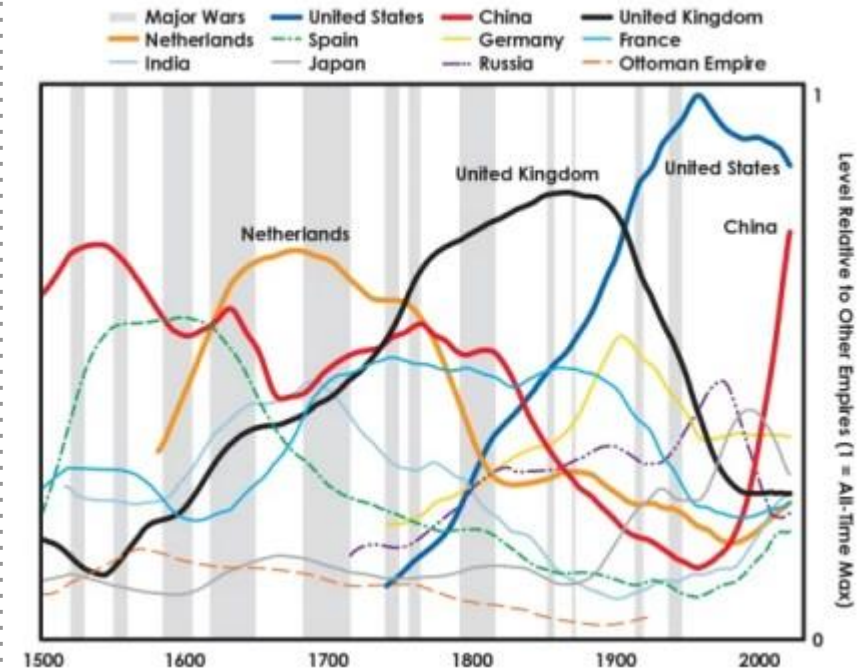
ประเทศกว่า 110 แห่งทั่วโลกเผชิญกับกรณีการประท้วงครั้งใหญ่ในประเทศตนเอง

NEXT: สงครามระดับโลก?

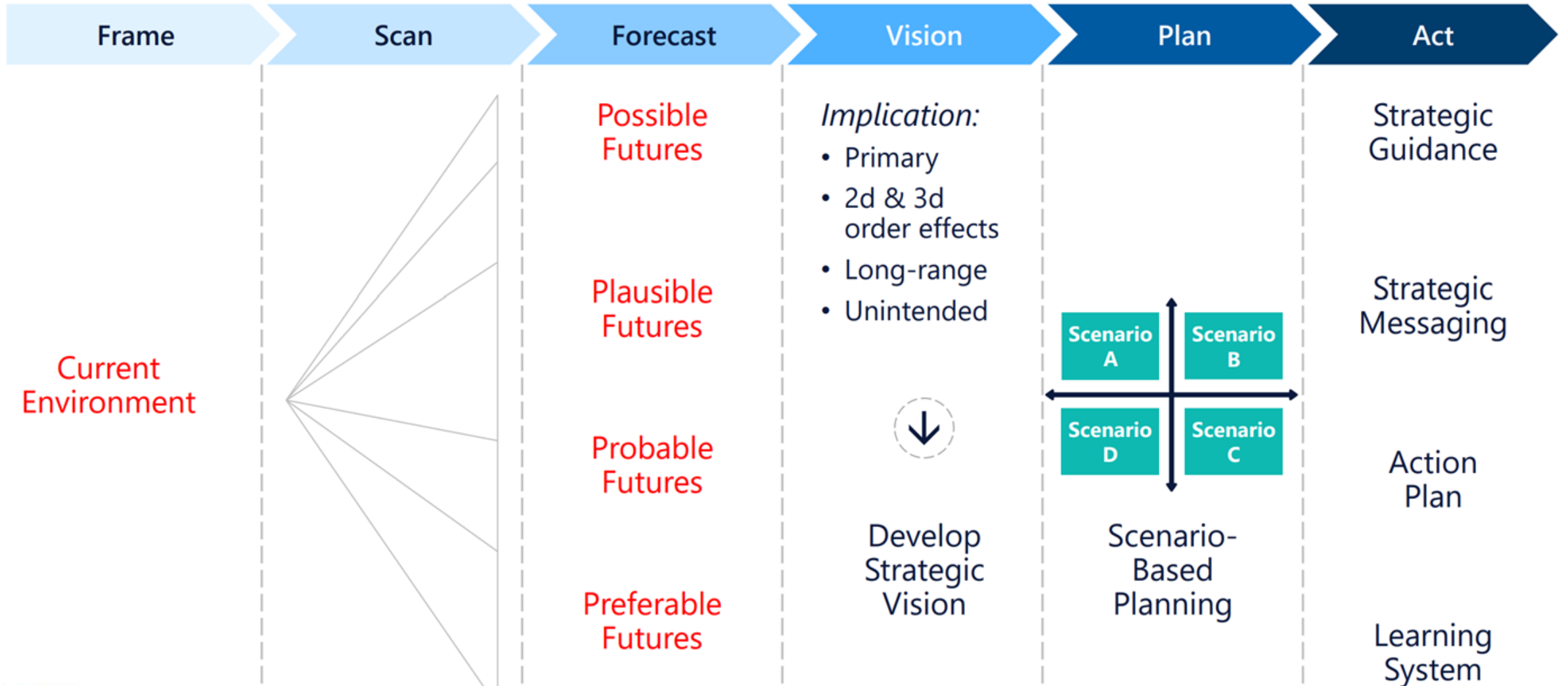
ความขัดแย้งระหว่างประเทศ (ยูเครน-รัสเซีย อิสราเอล-ปาเลสไตน์ จีน-ไต้หวัน เกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้) รวมถึงปัญหาภายในของเมียนมาร์

RELATIVE STANDING OF GREAT EMPIRES

Strategic Foresight Methodology

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อมองภาพอนาคตการพัฒนาพื้นที่สูงในระยะ 20 ปีข้างหน้า

Modules

A : Trend, Weak Signal and Uncertainty Identify

B: Scenario Building

C : Visioning

D: Backcasting and Strategy

Output

แนวโน้มที่สำคัญ สัญญาณอ่อน และความไม่แน่นอนที่สำคัญ

จากทัศนอนาคตพื้นที่สูงไทยในระยะ 20 ปี

กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่สูงไทยในอนาคต

แผนที่เดินทางไปสู่วิสัยทัศน์ที่พึงปรารถนา และป้องกันจากทัศนอนาคตที่ไม่ต้องการ

A : Trend, Weak Signal and Uncertainty Identify

1. **Future Trend Scanning** สํารวจความท้าทายและแนวโน้มที่เกิดขึ้น
2. **Weak Signal Scanning** สํารวจสัญญาณอ่อน ๆ ที่กำลังก่อตัวและอาจจะกลายเป็นแนวโน้มในอนาคต
3. **Uncertainty Mapping** สํารวจ “ความไม่แน่นอน” ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาพอนาคต

สัญญาณอ่อน (weak signal)

- **สัญญาณที่อ่อน** หมายถึง สัญญาณเริ่มต้น หรือ ข้อบ่งชี้ของการเปลี่ยนแปลง หรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสังคม อุตสาหกรรม หรือองค์กรในอนาคต สัญญาณอ่อนมักตีความได้ยาก อาจดูเหมือนไม่มีนัยสำคัญ หรือไม่เกี่ยวข้องเมื่อปรากฏขึ้นครั้งแรก สัญญาณอ่อนอาจมาจากหลายแหล่ง รวมถึงเทคโนโลยีใหม่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค กระแสการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
- สัญญาณอ่อนมีความสำคัญ เนื่องจาก**กระตุ้นให้องค์กรตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง** ที่อาจส่งผลกระทบต่อทิศทางหรือการตัดสินใจในอนาคต การระบุและตีความสัญญาณที่อ่อนทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ช่วยให้้องค์กรสามารถเตรียมการและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า

ความไม่แน่นอนของโลก

ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และผลกระทบ

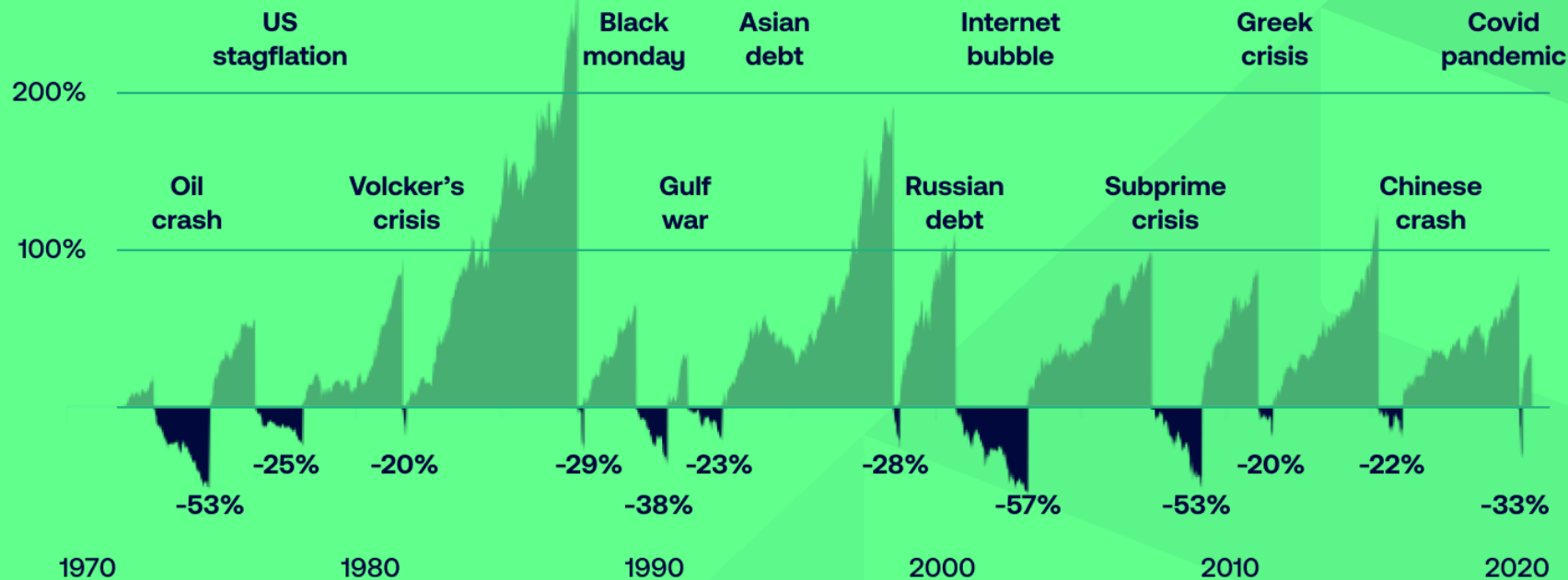
นโยบายต่อประเทศจีน

ความไม่แน่นอน (Uncertainty)

Crises are frequent, painful but swiftly overcome

Performance of the MSCI World index with a reset each peak and trough, 1972-2020

Note: Performance of the MSCI World Total Return Index rebased in euro between Dec 31, 1971 and Jul 31, 2020, with a performance reset after each peak or trough.
Source: Bloomberg, Easyvest Analysis

แนวโน้มสัญญาณการเปลี่ยนแปลงต่อการพัฒนาพื้นที่สูง

- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สังคมผู้สูงอายุ คนรุ่นใหม่
- เทคโนโลยี เช่น ภาพถ่ายดาวเทียม ปัญญาประดิษฐ์ ดิจิทัล โดรน พลังงานแสงอาทิตย์
- พฤติกรรมผู้บริโภค เช่น การบริโภคอาหารสุขภาพ กาแฟพรีเมียม ท่องเที่ยวธรรมชาติ ผจญภัย
- กฎระเบียบด้านทรัพยากรธรรมชาติในต่างประเทศ เช่น ป่าไม้ กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม และกฎระเบียบด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฝุ่น PM 2.5
- การเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น สถานการณ์ในพม่า การแข่งขันระหว่างสหรัฐกับจีน และอื่นๆ

Foresight: STEEPV for Highland Development

Social

- ❖ พลวัตประชากรและรูปแบบการย้ายถิ่นฐาน การทำงานต่างประเทศ
- ❖ สังคมผู้สูงอายุ
- ❖ การเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา
- ❖ ปัญหาสังคม เช่น ยาเสพติด

Technology

- ❖ โครงสร้างสาธารณูปโภคในพื้นที่ห่างไกล
- ❖ ระบบการจัดการน้ำ
- ❖ เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงกระบวนการเกษตรที่สูง
- ❖ แนวโน้มนวัตกรรมในภาคเกษตรกรรม

Economic

- ❖ ความมั่นคงทางอาหารและน้ำ
- ❖ ความยากจน
- ❖ แนวโน้มการเกษตรและการท่องเที่ยว
- ❖ ปัญหาหนี้สินทางการเกษตรและครัวเรือน

Environment

- ❖ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)
- ❖ การเผาหรือการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม
- ❖ ปัญหาฝุ่น PM 2.5 และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

Politics

- ❖ นโยบายและแนวโน้มในการพัฒนาพื้นที่สูง
- ❖ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่ชายแดน
- ❖ สงครามในประเทศเพื่อนบ้านและการหนีภัยสงคราม
- ❖ การเมืองท้องถิ่น
- ❖ รูปแบบสิทธิและการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

Value

- ❖ คุณค่าทางสังคมและกลุ่มชาติพันธุ์
- ❖ ค่านิยมของคนรุ่นใหม่
- ❖ การอนุรักษ์คุณค่า ภาษา และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

Horizon Scanning กวาด สัญญาณการเปลี่ยนแปลง

คำถาม 3: อะไรคือสัญญาณการเปลี่ยนแปลง
หรือแนวโน้ม (Trend) ที่สำคัญที่สุด 3 อันดับแรก
ที่จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่สูงของ
ประเทศไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้า

(ตอบได้ 3 ข้อ)

Menti 3 Trend

คำถาม 4: อะไรคือสัญญาณอ่อน (weak signal) ที่ท่านเริ่มเห็นสัญญาณที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยในอนาคต

(ตอบได้ 2 ข้อ)

Menti 4 Weak signal

กิจกรรมที่ 1: Horizon Scanning กวาดสัญญาณการเปลี่ยนแปลง

20 นาที

1

แต่ละกลุ่มหรือ
เพื่อสแกนสัญญาณการ
เปลี่ยนแปลง

2

จัดวางสัญญาณ
การเปลี่ยนแปลงสำคัญ
ทั้งหมดลงบน Flipchart

3

เลือก 3 อันดับแรก
ที่มีผลกระทบสูงสุด
ของแต่ละกลุ่มและแชร์กัน

ความไม่แน่นอน (Uncertainty)

คำถาม 5: อะไรคือความไม่แน่นอน (uncertainty) ที่สำคัญที่สุด 2 อันดับแรกที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้า

(ตอบได้ 2 ข้อ)

Menti 5 Uncertainty

กิจกรรม 2: ระบุความไม่แน่นอนที่สำคัญ (Critical Uncertainty)

20 นาที

แต่ละกลุ่มระบุความไม่แน่นอนที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้า

1. ส่งรายชื่อความไม่แน่นอนให้ทีมงาน
2. ทั้งห้องร่วมกันโหวตให้คะแนนความไม่แน่นอนที่สำคัญที่สุด 2 ความไม่แน่นอน

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อมองภาพอนาคตการพัฒนาพื้นที่สูงในระยะ 20 ปีข้างหน้า

Modules

A : Trend, Weak Signal and Uncertainty Identify

B: Scenario Building

C : Visioning

D: Backcasting and Strategy

Output

แนวโน้มที่สำคัญ สัญญาณอ่อน และความไม่แน่นอนที่สำคัญ

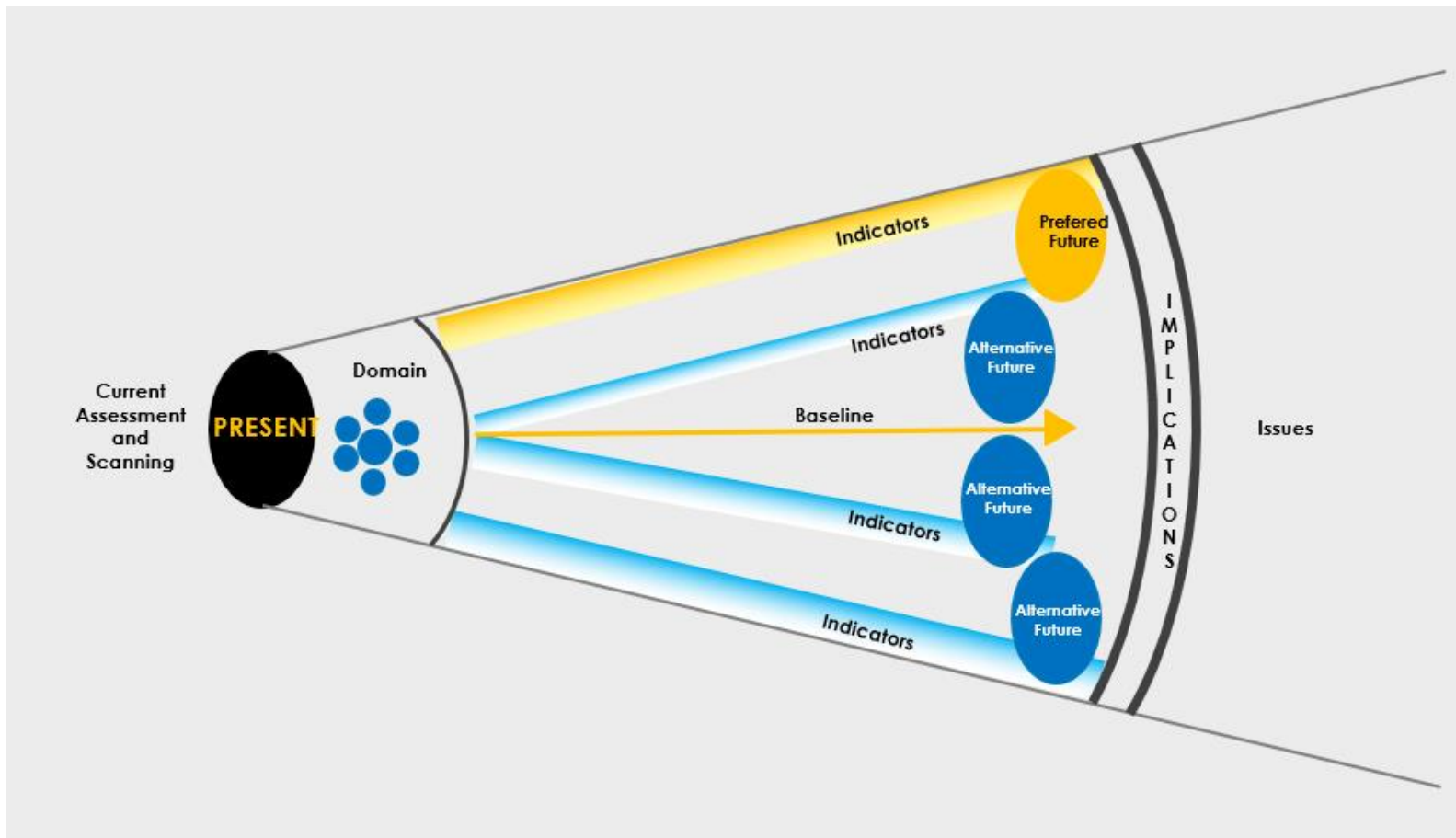
ฉากทัศน์อนาคตพื้นที่สูงไทยในระยะ 20 ปี

กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่สูงไทยในอนาคต

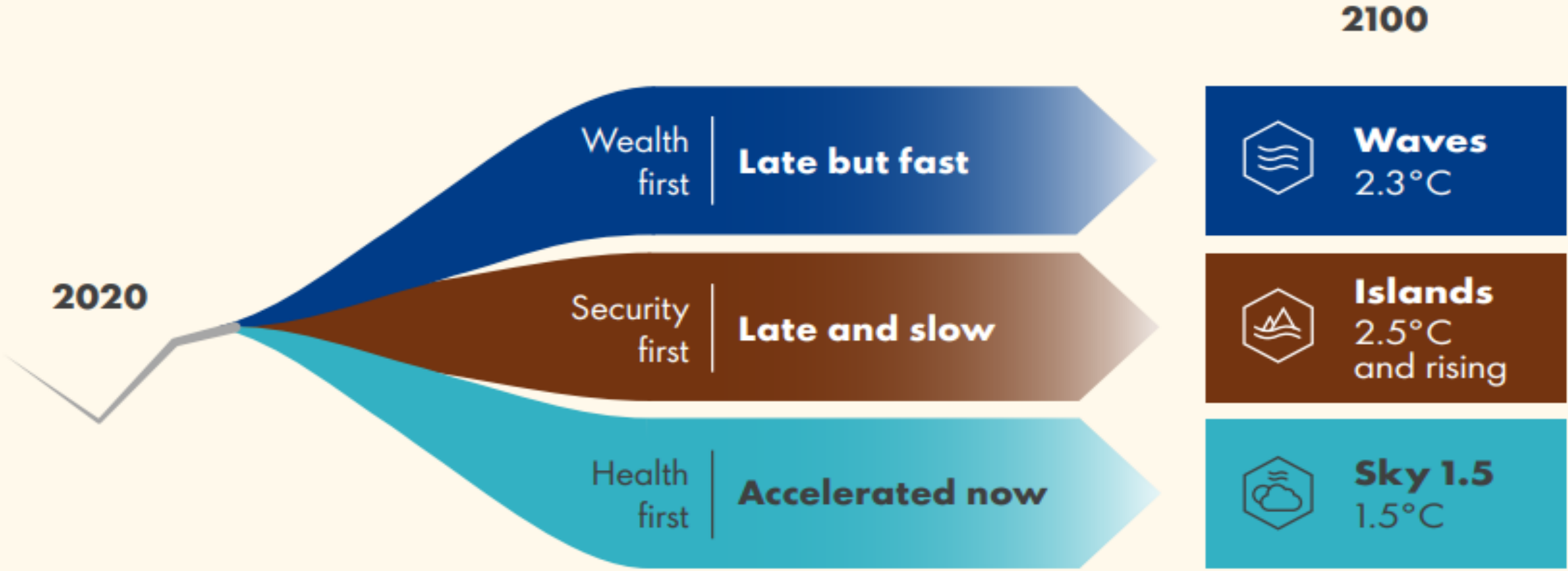
แผนที่เดินทางไปสู่วิสัยทัศน์ที่พึงปรารถนา และป้องกันฉากทัศน์อนาคตที่ไม่ต้องการ

B : Scenario Building

- **Scenario Building** การสร้างฉากทัศน์อนาคตที่เป็นไปได้ เพื่อสำรวจสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละฉากทัศน์ให้ชัดเจนขึ้น เปรียบเสมือนการเดินทางไปสู่อนาคตล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ

Shell Scenario

Source: Shell analysis, MIT Joint Program on Global Change

Shell Scenarios

ความมั่นคงมาก่อน

- สถานการณ์นี้ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรือง ขับเคลื่อนโดยตลาด
- จัดการกับความท้าทายด้านพลังงาน โดยเน้นที่นวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในภาคส่วนพลังงาน
- นำไปสู่การประหยัดพลังงานที่ดีขึ้น และการพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือก แต่อาจทำให้ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้และปัญหาสิ่งแวดล้อมรุนแรงขึ้น

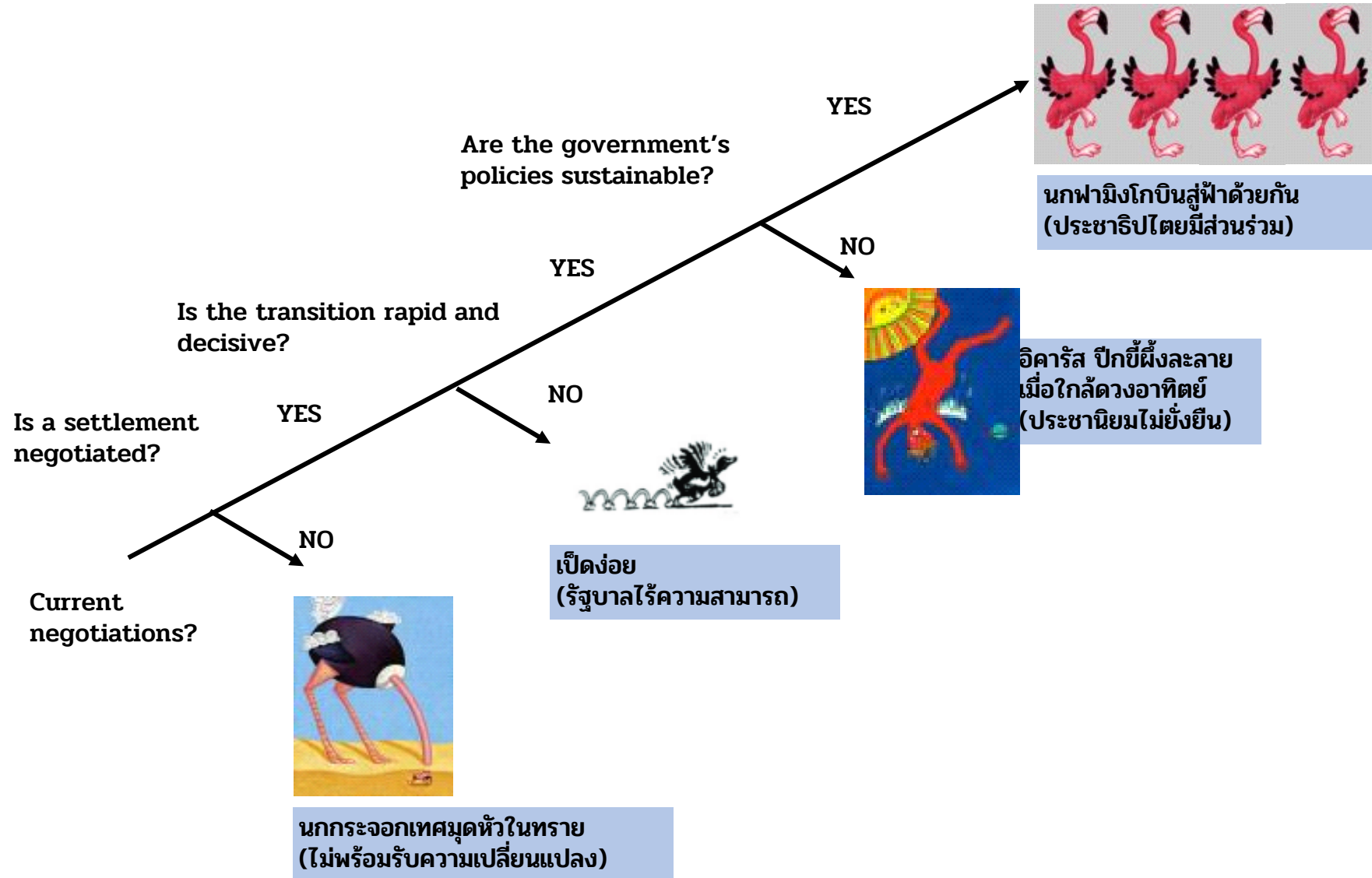
ความมั่นคงต้องมาก่อน

- สถานการณ์นี้เน้นถึงความมั่นคงของประเทศและระดับโลกเพื่อตอบสนองต่อวิกฤตพลังงาน
- ให้ความสำคัญกับการจัดหาและการเข้าถึงพลังงานที่มีเสถียรภาพ นำไปสู่การเพิ่มการลงทุนในการผลิตพลังงานในประเทศ และการสร้างพันธมิตรเชิงกลยุทธ์กับประเทศที่ร่ำรวยด้านพลังงาน
- วิธีการนี้เสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน แต่อาจส่งผลให้เกิดความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์และความขัดแย้งเรื่องทรัพยากร

สุขภาพต้องมาก่อน

- สถานการณ์นี้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์
- เป้าหมายเพื่อแก้ไขวิกฤตพลังงานด้วยการแก้ปัญหาพลังงานสะอาดและยั่งยืน ลงทุนพลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีประหยัดพลังงาน
- นโยบายและข้อบังคับที่ส่งเสริมการปกป้องสิ่งแวดล้อม แนวทางนี้อาจช่วยให้โลกสะอาดขึ้นและมีสุขภาพดีขึ้น แต่อาจเผชิญกับความท้าทายในแง่ของการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเข้าถึงพลังงาน

The Mont Fleur Scenarios

The Mont Fleur Scenarios

- 1. นกกระจอกเทศเอาหัวมุดทราย:** สถานการณ์นี้แสดงถึงความต่อเนื่องของระบอบการแบ่งแยกสีผิว โดยรัฐบาลปฎิเสธที่จะเข้าร่วมในการเจรจาหรือการปฏิรูป ส่งผลให้เศรษฐกิจชะงักงัน ความไม่สงบในสังคม และความโดดเดี่ยวระหว่างประเทศ
- 2. เป็ดง่อย:** ในสถานการณ์นี้ รัฐบาลได้ริเริ่มการปฏิรูปบางอย่าง แต่ล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาสำคัญๆ อย่างเด็ดขาด นำไปสู่สถานะที่อ่อนแอและไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เศรษฐกิจซบเซา ความตึงเครียดทางสังคมอย่างต่อเนื่อง และความคืบหน้าในการจัดการกับความไม่เท่าเทียมกันมีจำกัด
- 3. อีคาร์ส:** สถานการณ์นี้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่การปกครองโดยเสียงข้างมาก รัฐบาลใหม่มุ่งเน้นไปที่นโยบายประชานิยมเพื่อจัดการกับความอยุติธรรมในอดีต แม้ว่านโยบายเหล่านี้จะได้รับความนิยมในช่วงแรก แต่พิสูจน์ได้ว่าไม่ยั่งยืน นำไปสู่การล่มสลายทางเศรษฐกิจ ความไม่สงบในสังคม และการสูญเสียความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ
- 4. นกฟลามิงโกโบยบินไปด้วยกัน:** สถานการณ์นี้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จไปสู่สังคมที่เป็นประชาธิปไตยและครอบคลุม รัฐบาลสร้างสมดุลระหว่างการปฏิรูปทางสังคมและเศรษฐกิจ นำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ และความสมานฉันท์ทางสังคม ผลลัพธ์นี้ต้องการความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่ง ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความมุ่งมั่นในการวางแผนระยะยาว

ภาพอนาคตเศรษฐกิจสีเขียวในระยะ 20 ปีข้างหน้า

ศักยภาพเทคโนโลยีสีเขียวสูง

ภาพอนาคตที่ 2: Cloudy

- งานวิจัยและพัฒนาอยู่บนหิ้ง
- ไม่มีตลาดสีเขียวหรือมีขนาดเล็ก

ภาพอนาคตที่ 1: Sunny

- สร้างเทคโนโลยีสีเขียวเอง เป็นผู้นำอาเซียน
- ประชาชนตระหนักในประเด็นสีเขียวต่างๆ

นโยบายมุ่ง
Brown Economy

นโยบายมุ่ง
Green Economy

ภาพอนาคตที่ 3: Twilight

- เศรษฐกิจเติบโตอย่างไม่ยั่งยืน
- ความขัดแย้งในสังคม ต้นทุนทางสังคมสูง

ประเทศมีศักยภาพต่ำ
ในการพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียว

ภาพอนาคตที่ 4: Rainy

- ซื้อเทคโนโลยีสีเขียวต่างประเทศ ใช้งบประมาณสูง
- ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรต่ำ

ศักยภาพเทคโนโลยีสีเขียวต่ำ

ภาพอนาคตประเทศไทยหลังโควิด-19

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจดี

/ ริงเลียบผา / (Risky Business)

เส้นทางมีความเสี่ยง ประเทศสามารถ
เคลื่อนไปได้ แต่ต้องเฝ้าระวังอย่าง
ใกล้ชิด

ยังมีการระบาดซ้ำ เศรษฐกิจฟื้นตัวได้

/ ชิงทางด่วน / (Rosy Scenario)

เส้นทางอนาคตราบรื่น ประเทศสามารถ
ขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ว
ควบคุมโรคได้เบ็ดเสร็จ เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

การควบคุมโรคไม่ดี

/ หลงป่า ตัดหล่ม / (Doomsday Scenario)

เส้นทางมีอุปสรรค ประเทศติดหล่ม
ใหญ่ ทุกอย่างหยุดชะงัก ต้องใช้เวลา
ในการฟื้นตัว

การระบาดกลับมารุนแรง เศรษฐกิจและสังคม
ลึกลับดาวนัททั่วโลก

การควบคุมโรคดี

/ ลากเกียร์ต่ำ / (Slow but Sure)

เส้นทางราบเรียบ แต่ใช้เวลาในการ
เดินทางประเทศเคลื่อนตัวไปได้เรื่อยๆ
อย่างช้าๆ

ควบคุมโรคได้เบ็ดเสร็จ แต่เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ช้า

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไม่ดี

Download Report

การเติบโต (Growth) & การล่มสลาย (Decline)

Toyota Woven City - ญี่ปุ่น

เมืองจกัรยาน - โคลอมเบีย

เมืองฟีนพลัง - เกาหลีใต้

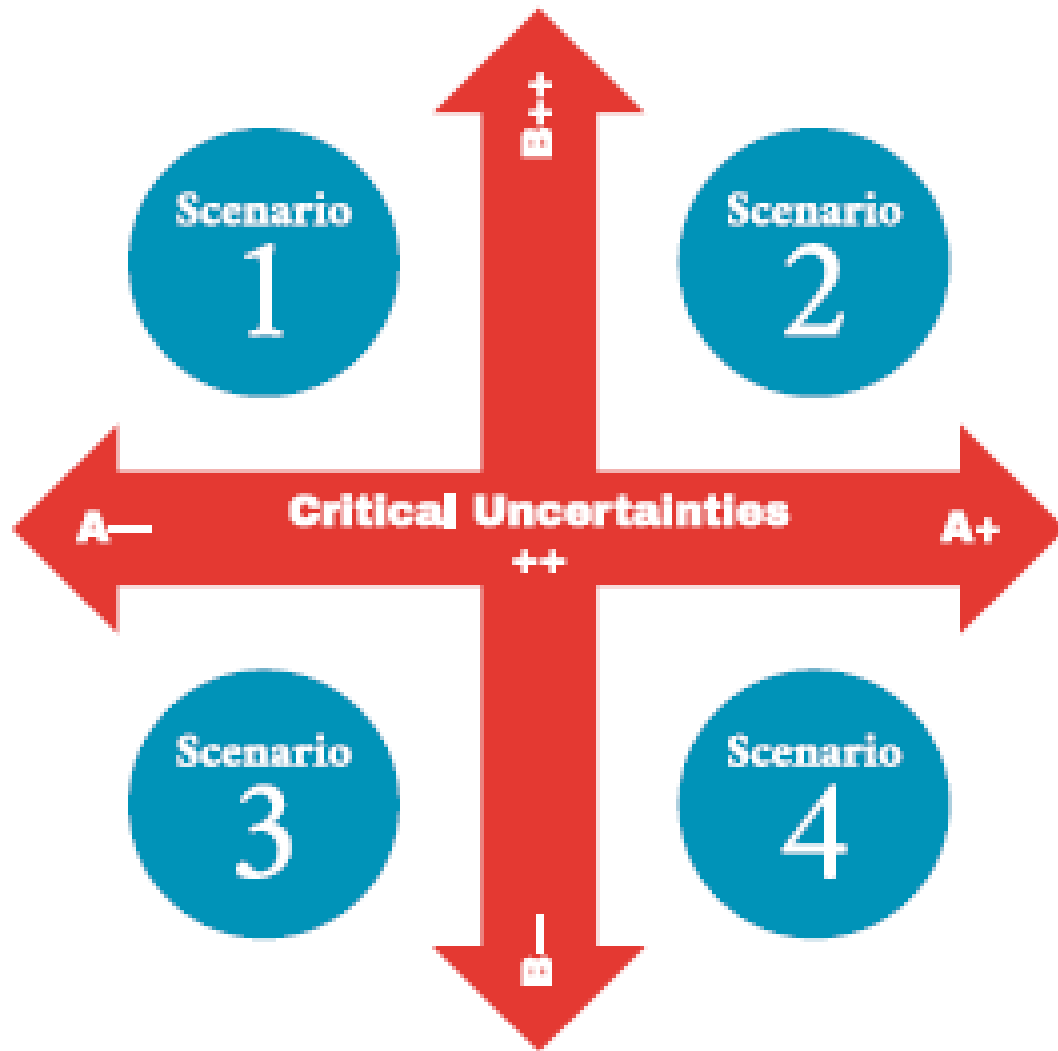
เมืองตูกตา - ญี่ปุ่น

เมืองที่มีโอกาสจนเร็ว

เมืองรองระหว่างเส้นทางรถไฟ

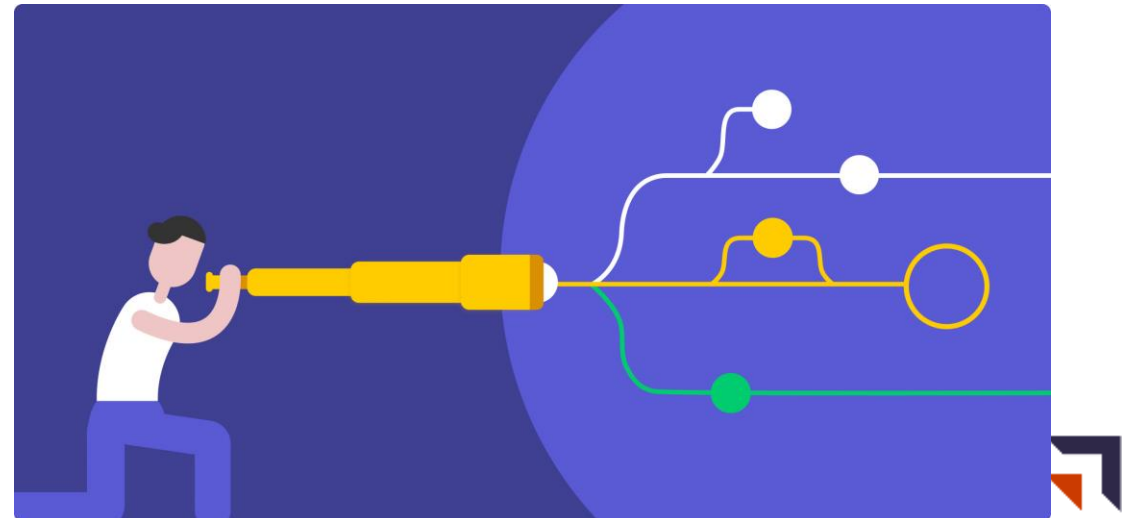

การพัฒนาจากทัศนอนาคต

1. เลือกความไม่แน่นอนที่ส่งผลกระทบต่ออนาคตที่ต้องการศึกษาสูงที่สุด 2 ความไม่แน่นอน
2. นำมาสร้างเป็น Matrix 2 x 2 ทำให้ได้ 4 ฉากทัศน์อนาคต

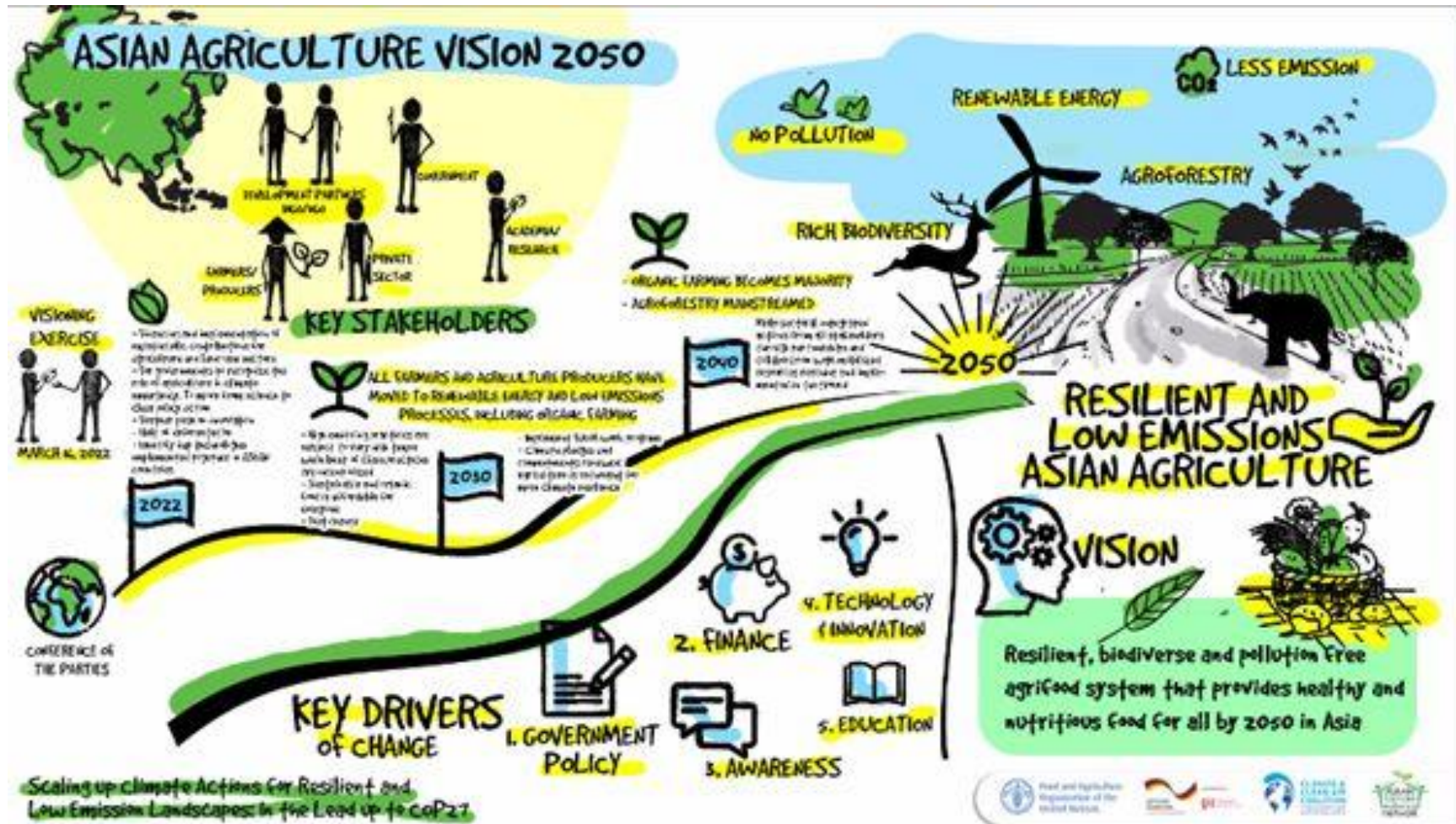
กิจกรรม 3: พัฒนาฉากทัศน์ (Scenario Building)

1. พัฒนาฉากทัศน์ 10 ปีข้างหน้า
2. ระบุฉากทัศน์ PDL (Present, Desired, Likely)
3. ระดมความคิดว่าทำอย่างไรจึงจะไปถึงฉากทัศน์ที่พึงปรารถนา

C : Visioning

- Visioning การกำหนดวิสัยทัศน์ในอนาคตเพื่อเดินทางไปถึงภาพอนาคตที่พึงปรารถนา

วิสัยทัศน์ (Visioning)

คำถาม 6 : ในมุมมองของท่าน เพื่อให้ ecosystem ทั้งหมดเห็นภาพตรงกัน

“วิสัยทัศน์” ที่พึงปรารถนาของการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้าควรตั้งว่าอย่างไร?

Menti 6 Visioning

กิจกรรม 4 : กำหนดวิสัยทัศน์

แต่ละกลุ่มหารือวิสัยทัศน์และแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม

- วิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยในอนาคต (เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- บทบาทและเป้าหมายของอววน. (อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม)

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อมองภาพอนาคตการพัฒนาระดับพื้นที่สูงในระยะ 20 ปีข้างหน้า

Modules

A : Trend, Weak Signal and Uncertainty Identify

B: Scenario Building

C : Visioning

D: Backcasting and Strategy

Output

แนวโน้มที่สำคัญ สัญญาณอ่อน และความไม่แน่นอนที่สำคัญ

จากทัศนอนาคตพื้นที่สูงไทยในระยะ 20 ปี

กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่สูงไทยในอนาคต

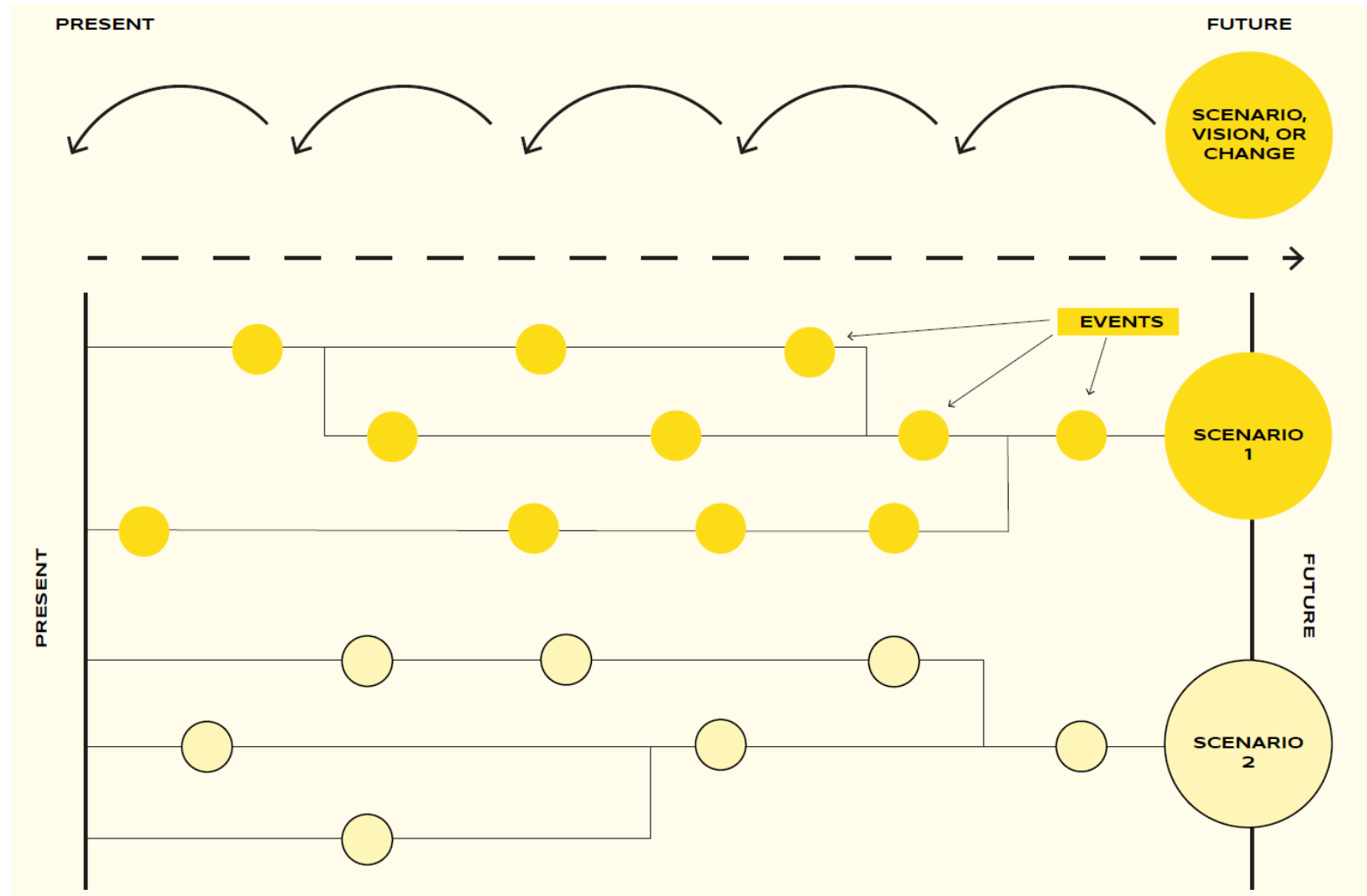
แผนที่เดินทางไปสู่วิสัยทัศน์ที่พึงปรารถนา และป้องกันจากทัศนอนาคตที่ไม่ต้องการ

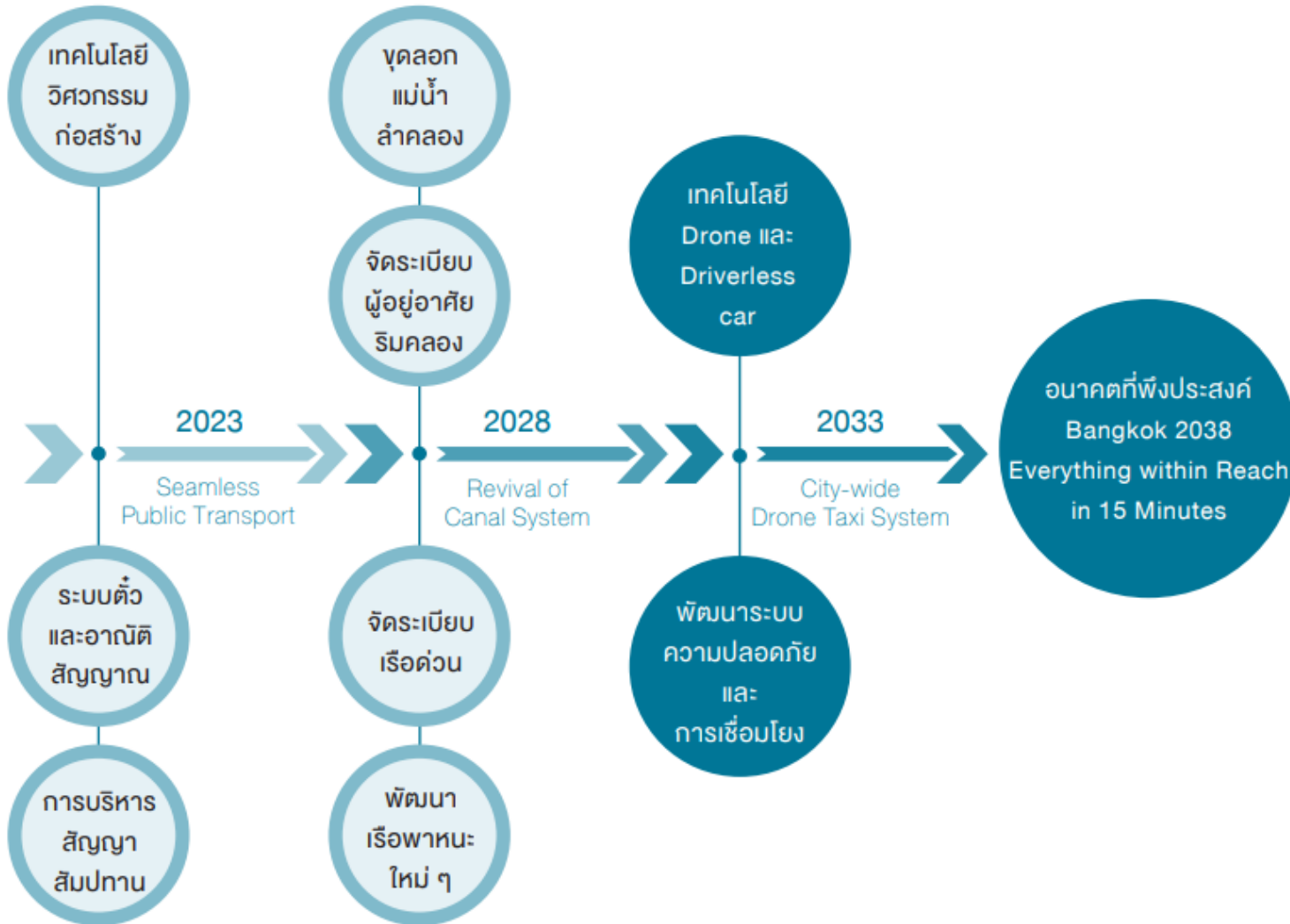
D : Backcasting and Strategy

วิธีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง
ผลลัพธ์ที่ต้องการในอนาคตกับแนว
ทำงานและความเป็นไปได้ในการบรรลุ
อนาคตนั้น โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม
(Participatory Process)

ในแต่ละภาพอนาคต ให้รายละเอียด
ตั้งแต่ปีที่ไกลที่สุดและย้อนกลับมาสู่ปีที่
ใกล้ปัจจุบัน โดยมีความเชื่อมโยงและ
เป็นเหตุเป็นผลกับช่วงเวลาต่างๆ ทั้งใน
ระยะยาวและระยะสั้น

ตัวอย่างการพยากรณ์ย้อนหลังจากวิสัยทัศน์ กรุงเทพฯ 2038

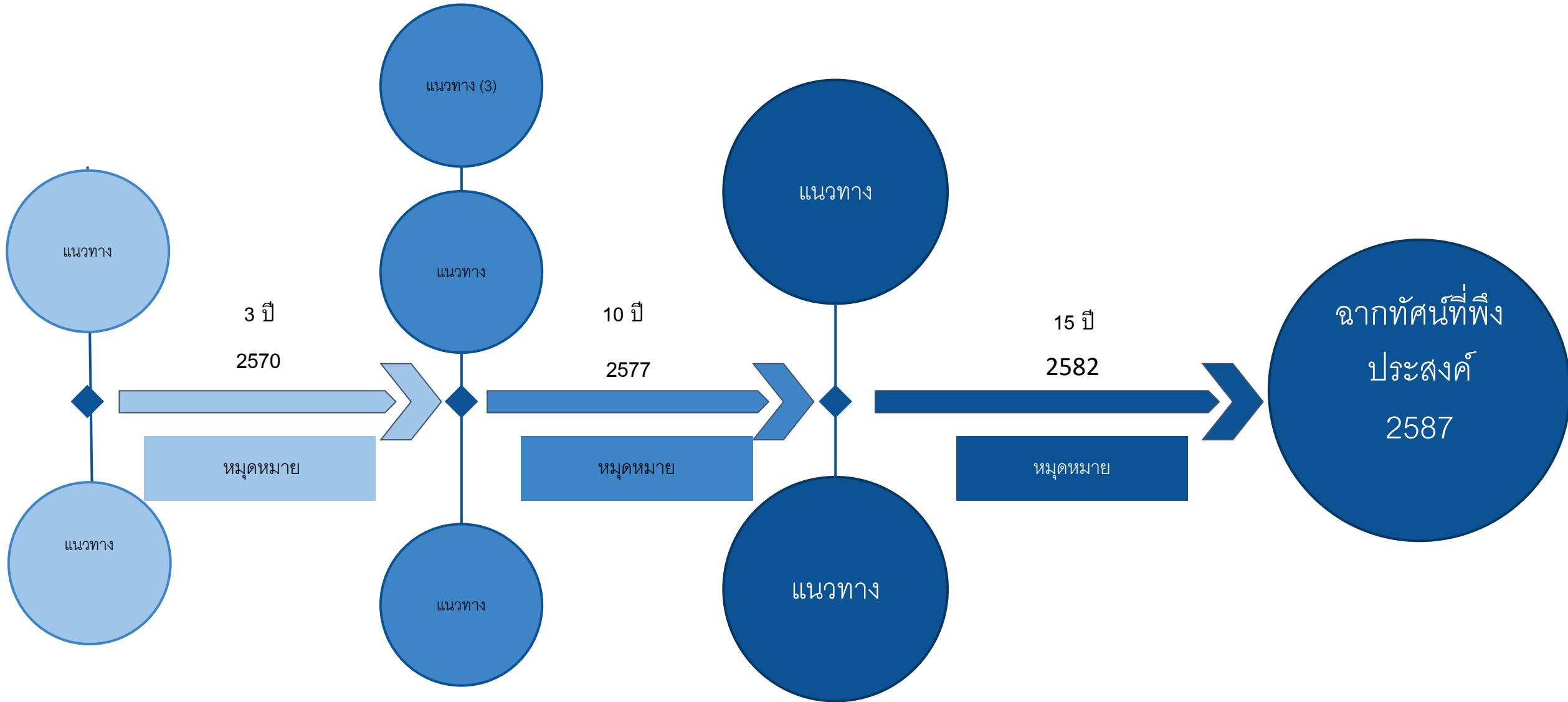
Future Policy

คำถาม 7: ท่านคิดว่านโยบายอะไรที่สำคัญที่สุดเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาพื้นที่สูงในอนาคต
(ตอบได้ 2 ข้อ)

Menti 7 Future policy

กิจกรรมพยากรณ์ย้อนหลัง (Backcasting)

สถาบันอนาคตไทยศึกษา
THAILAND FUTURE
FOUNDATION